Bijlage: 26-01d
Agendapunt 3
LV 17-04-2026 – 124.452/MDR

CONCEPT Jaarstukken 2025

TER IDENTIFICATIE
Behorend bij controleverklaring
d.d. 02-04-2026
PUBLIEK BELANG accountants

UNIE VAN WATERSCHAPPEN

Leeswijzer

De jaarstukken beginnen met een bestuursverslag waarin wordt teruggeblikt op het verenigingsjaar 2025. Daarbij wordt in dit verslag uitleg gegeven over de organisatie de Unie van Waterschappen en wat er binnen de programma's speelde en waaraan is gewerkt. Vervolgens worden de financiële resultaten die in 2025 zijn geboekt gepresenteerd.

Inhoud

CONCEPT Jaarstukken 2025 1

Leeswijzer 2

Bestuursverslag 5

Begroting 2026 7

Over de Unie van Waterschappen 8

Het bestuur 8

De organisatie 9

Analyse resultaat 10

Resultaten 2025 10

Risicomanagement en Interne beheersing 12

Resultaten 2025 per programma 14

Programma Waterbeleid 14

Programma Waterbeleid 14

Deltaprogramma 15

Waterveiligheid 15

Toekomstbestendige watersystemen: Water, Bodem & Ruimte 17

Programma Vereniging en Communicatie 21

Communicatie en lobby beleidsthema's 21

Lobby 22

Persaandacht 22

Prinsjesdag 22

Gezamenlijke publiekscommunicatie 23

Nieuwsvoorziening 23

Waterkracht 23

Evenementen 24

Educatie 24

Waterschapsverkiezingen 2027 24

Programma Moderne Overheid **26**
Bedrijfsvergelijkingen 27
Duurzaam opdrachtgeverschap 27
Omgevingswet 29
Crisisbeheersing en weerbaarheid 29
Een nieuw belastingstelsel 30
Overige financiële en fiscale onderwerpen 31

Programma Waterkwaliteit, Duurzaamheid & Internationaal **32**
Waterkwaliteit 33
Waterketen 34
Duurzaamheid: energie en klimaatneutraal 35
Duurzaamheid: circulair 36
Innovatie 37
Internationaal 37

Team Bestuurlijk Juridische zaken **39**
Overige resultaten 40
Rechtspositie bestuurders en bestuurdersverenigingen 41

Stafbureau Bedrijfsvoering **42**
Personeel 42
Algemene kosten 43
Uniepand 43
Rente 44
Projectenbureau 44
Ondertekening 46

Jaarrekening **47**
Balans voor resultaatbestemming in € 47
Staat van baten en lasten in € 48
Voorstel Resultaatbestemming 49

Toelichting op de Jaarrekening **53**
Algemene toelichting 53
Algemene grondslagen 54
Grondslagen voor de waardering van activa en passiva 54
Grondslagen voor bepaling van het resultaat 57
Grondslagen voor het opstellen van het kasstroomoverzicht 57

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans **58**
Vaste Activa 58
Vlottende activa 59

Eigen vermogen 61
Bestemmingsreserves 62
Voorzieningen 63
Langlopende schulden 63
Kortlopende schulden 64
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen 66

Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten 67

Baten 67
Lasten 67
Overige beleidslasten 72
Bijzondere baten en lasten 72

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (Semi)publieke sector 73

Bijlage 1: controleverklaring 76

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 76

Bestuursverslag

In 2025 stonden de waterschappen en de Unie van Waterschappen voor een breed pakket aan inhoudelijke en organisatorische opgaven. Wijzigingen in wet- en regelgeving en veranderingen in het bestuurlijke en maatschappelijke speelveld vroegen om voortdurende aandacht. De Unie heeft de waterschappen daarbij ondersteund via belangenbehartiging, kennisdeling en gezamenlijke activiteiten.

Waterveiligheid en klimaatadaptatie
In het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) zijn de bestuurlijke afspraken geactualiseerd met het oog op de waterveiligheidsdoelen voor 2050. Daarnaast is gewerkt aan de tweede herijking van de Deltabeslissingen en aan kennisontwikkeling over zeespiegelstijging en regionale watersystemen.
Rond wateroverlast is interbestuurlijk samengewerkt aan een risicogerichte aanpak. Op het vlak van water en bodem sturend is onder meer input geleverd voor het ontwerp van de Nota Ruimte en voor het Nationaal Waterprogramma 2028–2033.

Waterkwaliteit en waterketen
De opgaven vanuit de Kaderrichtlijn Water (KRW) bleven in 2025 omvangrijk. De Unie droeg in 2025 bij aan het landelijke KRW-impulsprogramma en begeleidde de totstandkoming van het Toetsingskader Waterkwaliteit voor Regionale Wateren. In samenwerking met Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit zijn toezichtsafspraken vernieuwd en voor de glastuinbouw zijn emissiebeperkende regels uitgewerkt die vanaf 2026 ingaan.

In de waterketen lag de nadruk op onderwerpen als de toekomst van slibeindverwerking, implementatie van de richtlijn stedelijk afvalwater, en het in beeld brengen van de investeringsopgave voor rioolwaterzuiveringsinstallaties. Ook is gewerkt aan afwegingen voor de zuivering van medicijnresten.

Duurzaamheid, energie en circulaire economie
Waterschappen werken aan klimaatneutraliteit en circulair beheer. In 2025 is verder invulling gegeven aan praktijkleergemeenschappen voor onder meer groen gas,

aquathermie en lachgasmonitoring. Daarnaast is een start gemaakt met een nationaal model voor methaanemissies.

Op circulair gebied is aangesloten bij de Krachtenbundeling Rijk–Regio en is gewerkt aan het Nationaal Plan Circulaire Economie en Europese regelgeving. Diverse hulpmiddelen voor circulair assetmanagement zijn opgeleverd. De innovatiestrategie voor de sector kreeg verdere uitwerking in samenwerking met STOWA en Het Waterschapshuis.

Digitalisering en informatiehuishouding
Digitalisering bleef een belangrijk thema, onder meer via de toepassing van de 'Vaarkaart digitale transformatie'. In 2025 is gewerkt aan het AI-kompas, de Wettenkaart Digitalisering en gezamenlijke meerjarenplannen voor de informatiehuishouding, die aan de Kamer zijn aangeboden. Ook is input geleverd aan wetgevingstrajecten, waaronder de Cyberbeveiligingswet en de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten.

Crisisbeheersing en weerbaarheid
Geopolitieke ontwikkelingen en weersextremen maakten versterking van crisisstructuren noodzakelijk. De Unie heeft de Commissie Crisisbeheersing en Integriteit ingericht en het crisishandboek geactualiseerd. Ook is een traject gestart om gezamenlijk beeld te vormen van weerbaarheid, waarvan de resultaten in 2026 worden verwacht.

Organisatie, personeel en financiën
Het personeelsbestand groeide naar 92,5 fte, mede door de uitvoering van projectsubsidies. Investeringen zijn gedaan in digitale werkplekken, informatieveiligheid en onderhoud van het gebouw van de Unie in Den Haag.

De financiële resultaten bleven overwegend binnen de kaders van de begroting, met enkele afwijkingen door lagere rentebaten en hogere overige beleidslasten. De Unie voerde daarnaast de administratie voor diverse gesubsidieerde- en financieringsprojecten.

Begroting 2026

Begroting (bedragen in €)	2026	2025
Lasten	**15.945.000**	**14.470.000**
Afschrijvingslasten	270.000	275.000
Personeelslasten	11.550.000	11.030.000
Huisvestingslasten	520.000	500.000
Kantoor Brussel	55.000	50.000
Algemene lasten	865.000	685.000
Financiële baten en lasten	-60.000	-610.000
Kosten diensten en producten	200.000	220.000
Totaal exploitatielasten	**13.400.000**	**12.150.000**
Team BJZ	50.000	40.000
Programma Waterkwaliteit Duurzaamheid en Internationaal	450.000	450.000
Programma Moderne Overheid	500.000	500.000
Programma Vereniging en Communicatie	750.000	750.000
Programma Waterbeleid	250.000	250.000
Totaal programma uitgaven	**2.000.000**	**1.990.000**
Bijdragen/contributies aan derden	250.000	250.000
Directie- en bestuurskosten	295.000	80.000
Totaal overige beleidsuitgaven	**545.000**	**330.000**
Baten	**15.945.000**	**14.470.000**
Contributies	15.220.100	13.833.500
Overige opbrengsten	569.900	486.500
Opbrengsten dienstverlening: Tijdschrift Waterkracht	155.000	150.000
Totaal Baten	**15.945.000**	**14.470.000**

De bovenstaande begroting voor 2026 is vastgesteld tijdens de Ledenvergadering van 19 december 2025. De begroting is de financiële uitwerking van de eerder in het jaar opgestelde kadernota voor 2026.

De begroting voor 2026 bedraagt €15.945.000. Hiervan wordt €13.400.000 besteed voor de exploitatie (personeelslasten, kapitaallasten, huisvesting etc.) De resterende €2.545.000 is het budget voor de betreffende Unie-programma's en overige beleidsuitgaven. Hiermee realiseert het Uniebureau onderzoeken, ondersteunt het verschillende samenwerkingen en verricht het activiteiten die voortvloeien uit de doelstellingen van de vereniging.

De grootste wijziging bij de exploitatielasten is te zien onder de Financiële baten en lasten. In 2025 hebben we te maken gehad met veel lagere renteopbrengsten dan was begroot. Voor 2026 zijn we daarom uitgegaan van een voorzichtige raming van deze baten.

Over de Unie van Waterschappen

De Unie van Waterschappen is de vereniging van de 21 Nederlandse waterschappen. Waterschappen zijn verantwoordelijk voor het beheer van waterkeringen, het regionale waterbeheer en het zuiveren van afvalwater. De Unie van Waterschappen vertegenwoordigt de waterschappen in het nationale en internationale speelveld, behartigt hun belangen en stimuleert kennisuitwisseling en samenwerking.

Het bestuur

Het dagelijkse bestuur van de Unie van Waterschappen telt zes leden. De algemeen directeur van de Unie van Waterschappen is tevens de bestuurssecretaris. De leden van het bestuur worden gekozen door de ledenvergadering en benoemd voor een periode van drie jaar, met de mogelijkheid tot eenmalige herbenoeming. Elk bestuurslid heeft een eigen portefeuille en is voorzitter van een of meer commissies.

In 2025 bestond het bestuur uit de volgende personen:

Naam	**Functie**	**Aanvang**
Jeroen Haan	voorzitter	1-1-2025
Sander Mager	vicevoorzitter	11-10-2019
Luzette Kroon	bestuurder	17-12-2021
Annette van Velde	bestuurder	11-4-2025 t/m 12-11-2025
Vincent Lokin	penningmeester	1-4-2022
Erik den Hertog	bestuurder	6-10-2023

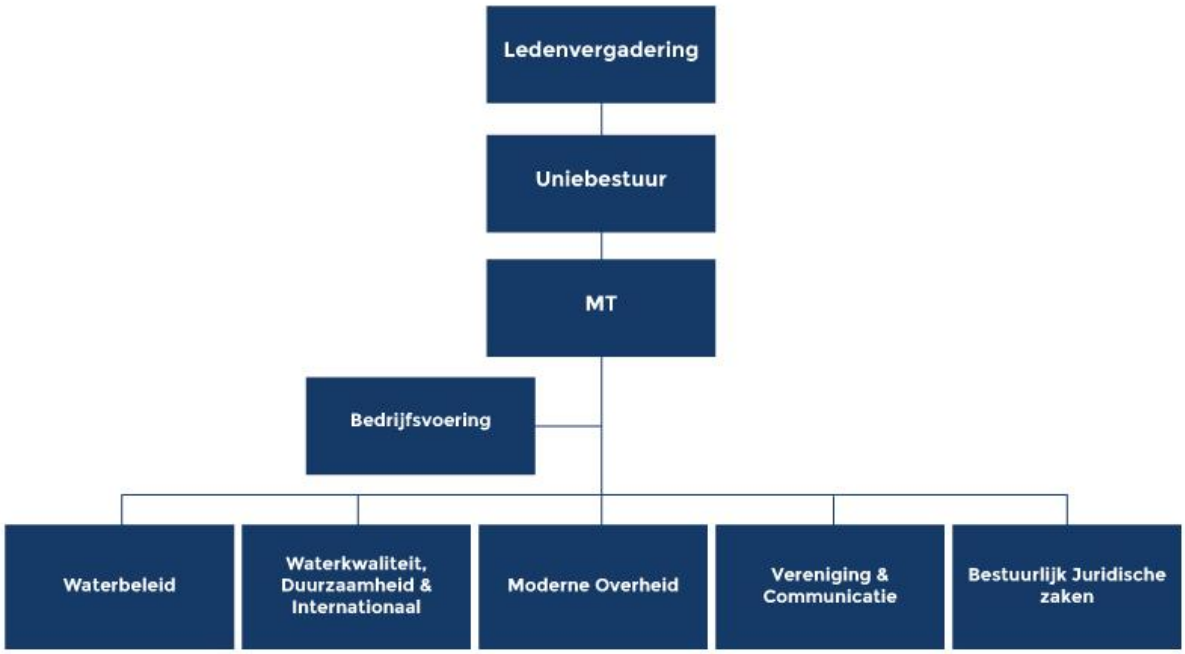
Meindert Smallenbroek (secretaris en algemeen directeur).

Vincent Lokin heeft in 2025 naast het penningmeesterschap als waarnemer de portefeuille Waterveiligheid vervuld. Per 1 januari 2026 heeft de Ledenvergadering Floor Wissing-Kunst benoemd als nieuwe penningmeester van de Unie. Vincent Lokin blijft actief in het Uniebestuur en is verantwoordelijk voor de portefeuille Waterveiligheid. Hiermee is de bezetting van het Uniebestuur weer compleet.

De organisatie

Het Uniebureau staat onder leiding van een algemeen directeur en werkt in vijf programma's en een stafbureau bedrijfsvoering. Aan het hoofd van elk programma en het stafbureau staat een MT-lid, dat samen met de algemeen directeur het managementteam vormt. De vaste formatie bestaat per eind 2025 uit 92,5 fte. Daarnaast wordt gewerkt met een flexibele schil van ongeveer 10 procent, bestaande uit onder andere medewerkers van waterschappen en trainees. De Unie functioneert ook als werkgever voor personeel van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en diverse langjarige subsidieprogramma's, zoals Blue Deal en Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NPRES).

De organisatie van de Unie van Waterschappen ziet er als volgt uit:

Analyse resultaat

Resultaten 2025

Overzicht baten en lasten (bedragen in €)	realisatie 2025	begroting 2025	realisatie 2024
Opbrengst contributies	13.833.499	13.833.500	13.301.498
Financiële baten	212.037	750.000	402.658
Overige baten	965.120	636.500	818.140
Inkomsten projecten	8.399.654	9.000.000	9.002.428
Totaal baten	23.410.310	24.220.000	23.524.725
Exploitatielasten	12.728.627	12.900.000	12.092.953
Programmalasten	1.820.427	1.990.000	1.981.551
Overige beleidslasten	560.070	330.000	377.878
Lasten projecten	8.610.277	9.000.000	9.120.100
Totaal lasten	23.719.401	24.220.000	23.572.482
Resultaat reguliere bedrijfsvoering	-309.091	0	-47.756
Bijzondere baten en lasten	620.344	0	458.527
Resultaat inclusief bijzondere baten en lasten	**311.253**	**0**	**410.771**

Alle baten en lasten afzettend tegenover het beschikbare budget van 2025 ontstaat er een positief saldo van €311.253.

Het voorlopige resultaat kan als volgt worden verklaard:

- Resultaat zonder de projecten, € -100.000.
- Resultaat van de projecten, € -210.000, vanwege de in-kind bijdragen van de inzet van eigen personeel op het project “Klimaat Neutraal”.
- Bijzondere bate als gevolg van taxatie pand: + € 620.344

Het resultaat zonder de projecten heeft vier factoren die doorslaggevend zijn:

- Lagere opbrengsten van -€210.000;
    - Lagere rentebaten van -€540.000
    - Hogere overige baten van €330.000.
- Onderbesteding op de exploitatielasten van -€170.000
- Onderbesteding van de Programmalasten van - €170.000
- Hogere uitgaven van de overige beleidsuitgaven van €230.000.

De lagere opbrengsten worden met name verklaard door de lagere rentebaten. De ontvangen rente op onze banksaldi is ruim €500.000 lager dan begroot. Ten tijde van het opstellen van de begroting 2025 bedroegen de totale rentebaten ca. €200.000 per kwartaal, maar de rentepercentages daarna zijn sterk afgenomen. Daarnaast moet, met ingang van de jaarrekeningcontrole 2024, een deel van de ontvangen rentebaten

(ca. €100.000 tot €150.000 per jaar) ten gunste worden gebracht aan het subsidieproject BlueDeal. Dit maakt dat de rentebaten nog sterker zijn gedaald. Voor 2026 zijn we daarom uitgegaan van zeer voorzichtige rentebaten (€200.000).

De onderbesteding op de exploitatielasten wordt verklaard door:

- Lagere exploitatielasten van ca. €170.000: dit wordt verklaard door het saldo van enerzijds hogere algemene lasten (ca. €310.000) en hogere huisvestingslasten (ca. €90.000), maar anderzijds lagere personeelslasten (ca. €560.000). De hogere algemene lasten zijn ontstaan door de gestegen kosten voor softwarelicenties, de kosten voor migratie naar de nieuwe werkplek en de kosten om mee te kunnen doen aan de ontwikkelingen en vereisten op het gebied van informatieveiligheid en privacy. De hogere huisvestingslasten zijn ontstaan door extra groot onderhoudswerkzaamheden aan het pand. Beide overschrijdingen betreffen incidentele uitgaven en zijn daarmee niet structureel van aard. Voor de extra gemaakte kosten aan het pand wordt een voorstel gedaan om deze te onttrekken uit de bestemmingsreserve die hiervoor is gevormd. Ten opzichte van deze tegenvallers zijn de personeelslasten lager dan begroot en dat komt grotendeels door niet ingevulde vacatures.
- Lagere programmalasten van ca. €170.000: De onderuitputting van de programma's bedraagt €170.000 is in lijn met de in het najaar van 2025 afgesproken taakstellende onderuitputting. Deze twee onderbestedingen worden gedeeltelijk gecompenseerd door;
- Hogere overige beleidslasten van ca. €230.000: dit komt door hogere directie- en bestuurslasten van ca. €180.000 vanwege de afgesproken vergoeding aan waterschappen die een DB-lid leveren in het Uniebestuur en welke ten tijden van het opstellen van de begroting 2025 nog niet was begroot. Deze afspraak geldt vanaf 2025. Dit is een structureel hogere last en dit heeft geleid tot een stijging in de begroting van 2026 voor deze post.

Per saldo leidt dit tot het negatieve resultaat van €309.091 uit reguliere bedrijfsvoering.

Daarnaast vindt er jaarlijks een waardemutatie van ons kantoorpand plaats. Zoals uit voorgaande jaren bekend dient ons kantoorpand namelijk jaarlijks te worden getaxeerd. Dit vloeit voort uit onze waarderingsgrondslagen van de jaarrekening voor materiële vaste activa. Zo staat geschreven: "De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardemutaties die op balansdatum worden verwacht." In het verleden heeft een dergelijk bijzonder waardeverlies plaats gevonden. Sindsdien wordt er jaarlijks getoetst hoe de marktwaarde zich verhoudt ten opzichte van de oorspronkelijke aanschafprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen. Ultimo 2025 bedraagt deze waarde afgerond €9.675.000. Dit betekent een stijging van €675.000 ten opzichte van de getaxeerde marktwaarde van €9.000.000 eind 2024. Rekening houdend met de

gedane afschrijving voor gebouwen en een investering in de restauratie van de gevel in 2025 leidt dit uiteindelijk tot een bijzondere waardevermeerdering van €620.344. Een gespecificeerde uitwerking van de staat van baten en lasten treft u aan in het hoofdstuk Jaarrekening bij het onderdeel Staat van baten en lasten.

De detailuitwerking van de voorgestelde resultaatsbestemming treft u aan in het hoofdstuk Jaarrekening bij het onderdeel Voorstel resultaatbestemming. In hoofdlijnen wordt de bijzondere waardevermeerdering van het pand ten gunste gebracht van de daarvoor gemaakte egalisatiereserve herwaardering pand. De voorgestelde mutatie n.a.v. het resultaat uit 2024 zijn begin 2025 verwerkt. Voor 2025 wordt er naast eerdergenoemde dotatie aan de egalisatiereserve een tweetal onttrekkingen vanuit de bestemmingsreserves upgrade gebouw en Beleidstafel Wateroverlast voorgesteld. Deze onttrekkingen volgen vanuit kosten die in 2025 hiervoor zijn gemaakt. Naast deze mutaties worden er geen verdere dotaties gedaan aan de bestemmingsreserves, wat betekent dat er onder andere geen dotatie kan worden gedaan aan de reserve welke bestemd is voor het 100-jarig jubileum van de Unie in 2027.

Na de voorgestelde mutaties resteert er een negatief resultaat van €34.091.

Dit resultaat zal ten laste zal worden gebracht van de algemene reserve en die daarmee zal uitkomen op een saldo van €240.383. Het beleid is dat de overige reserve vrij besteedbaar is. Deze is gemaximeerd op € 750.000. In 2026 zal een analyse verder worden uitgewerkt om de minimale waarde voor deze buffer nader te bepalen.

De kredietfaciliteit, zoals beschreven in de waarderingsgrondslagen financiële instrumenten, is niet benut. Er is dan ook geen aanleiding te veronderstellen dat er een aanvullende financieringsbehoefte zal ontstaan.

Risicomanagement en Interne beheersing

Projectenbureau
Het projectenbureau blijft een punt van aandacht voor de Unie. Iedere samenwerking met een aparte entiteit of in de vorm van een financierings- of exploitatieproject vergt een nauwkeurige financiële administratie, waarbij eventuele juridische en financiële risico's goed worden afgehecht. Nieuwe samenwerkingen worden vastgelegd in de vorm van dienstverleningsovereenkomsten.

Interne controle en fraude en risicoanalyse
Eind 2024 zijn we gestart met het opstellen van een fraude- en risicoanalyse. Hierbij worden de financiële processen tegen het licht gehouden en wordt gekeken waar de grootste risico's liggen en waar beheersmaatregelen nodig zijn. Deze analyse is in 2025 verder uitgewerkt en afgerond. Voor alle grotere risico's zijn voldoende

mitigerende maatregelen getroffen. Daar waar optimalisatie toegepast kan worden zal dat in 2026 worden opgepakt.

Rentebaten
Ontwikkelingen rondom de rentebaten zijn lastig voorspelbaar. We hebben geen invloed op de hoogte van de creditrente, omdat deze mede afhankelijk is van de ontwikkelingen binnen de ECB. In de begroting van 2025 was rekening gehouden met rentebaten. Gedurende 2025 is er ruim minder aan rentebaten ontvangen dan begroot.

Krappe arbeidsmarkt en inhuur
Binnen elke personele organisatie zijn er jaarlijks vele mutaties van medewerkers die in dienst komen, uit dienst gaan of langdurig uitvallen. In de huidige krappe arbeidsmarkt is het moeilijk om direct een geschikte vervanger te vinden. Daarom zijn we als Unie vaak aangewezen op externe inhuur, waarbij de tarieven hoger zijn dan personeel in loondienst. We mitigeren dit risico door het opgestelde interne proces voor aanvragen en verlengingen van vacatures en/of inhuuropdrachten.

Resultaten 2025 per programma

Programma Waterbeleid

Portefeuillehouders: Annette van Velde (Waterveiligheid), Vincent Lokin (waarnemend Waterveiligheid), Erik den Hertog (Watersystemen, Waterkwantiteit), Jeroen Haan (Water en bodem sturend, Ruimte)
MT-lid: Adriënne van der Sar

In dit programma werkten ultimo 2025 15,9 fte en is er € 235.315 uitgegeven:

	Realisatie 2025	*Begroting 2025*
Waterveiligheid	*173.825*	*70.000*
Toekomstbestendige watersystemen	*61.490*	*180.000*
Totaal	***235.315***	***250.000***

In 2025 heeft het programma Waterbeleid veel inspanning geleverd om ervoor te zorgen dat de waterschappen de zorg voor sterke dijken en voldoende water zo goed mogelijk kunnen uitvoeren. Er is op het gebied van waterkwantiteit veel inzet gepleegd op het dossier rivierkreeften en de gedragscode beheer en onderhoud. Op het gebied van waterveiligheid is veel inzet geleverd voor de bestuurlijke afspraken herijking Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en de nationale beveraanpak.

Programma Waterbeleid

In 2025 is het Programma Waterbeleid gestart met het opstellen van een strategische agenda voor de dossiers op het gebied van het Deltaprogramma, water, bodem en ruimte, en waterveiligheid. Hierbij kijken we ook naar de samenstelling van het team om in te spelen op de steeds complexere opgaven waar de waterschappen de komende jaren voor gesteld staan

In 2025 zijn er naast de reguliere overleggen ook extra commissiebijeenkomsten georganiseerd. Bijvoorbeeld voor Ruimte voor de Rivier 2.0, een onderwerp wat zowel de Commissie Watersystemen als Commissie Waterveiligheid raakt. Daarnaast verzorgt het programma de secretarisrol voor het directeurenoverleg waterveiligheid en het directeurenoverleg Watersystemen.

Deltaprogramma

De Unie brengt het belang van de waterschappen naar voren en vertegenwoordigt de waterschappen in de Stuurgroep Deltaprogramma, waar de koers wordt bepaald voor het interbestuurlijke Deltaprogramma, onder meer door de jaarlijkse rapportage voor te bereiden. De overheden kijken in het **Deltaprogramma**, onder regie van de deltacommissaris, ver vooruit om zo te anticiperen op toekomstige ontwikkelingen zoals klimaatverandering. In 2025 was de **tweede herijking van de Deltabeslissingen** een belangrijk onderwerp. Hierover vindt in 2026 besluitvorming plaats.

De Unie ondersteunt de vertegenwoordiging vanuit de waterschappen in het bestuurlijk overleg van het **Deltaprogramma Zoetwater** en heeft zitting in het landelijk kernteam. De Unie heeft in 2025 ook een redeneerlijn opgesteld voor het Omgaan met Zoetwater en Droogte als input voor de gesprekken in het Deltaprogramma over maatregelen om watertekorten, verzilting en verdroging tegen te gaan.

De Unie ondersteunt de waterschapsvertegenwoordiging in de stuurgroep **Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA)** en heeft zitting in het landelijk kernteam DPRA, Ook is de Unie betrokken bij het traject **NL AAA-klimaatbestendig.**

In lijn met de adviezen van de Beleidstafel Wateroverlast en Hoogwater heeft de Unie in 2025 samen met Interprovinciaal Overleg (IPO), het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en STOWA gewerkt aan een voorstel voor een **risicogerichte aanpak wateroverlast.**

De Unie heeft in 2025 in het kader van het **Kennisprogramma Zeespiegelstijging** meegewerkt aan een Verkenning van de effecten van zeespiegelstijging op de regionale watersystemen en waterkeringen. Ook is een methodiek ontwikkeld voor de waterschappen om die effecten voor hun beheersgebied nader in beeld te brengen en te kwantificeren.

Waterveiligheid

De Unie was samen met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat verantwoordelijk voor de **Bestuurlijke Afspraken Herijking HWBP** die op de

Ledenvergadering van 19 december 2025 zijn bekrachtigd. Het doel van de afspraken is om het HWBP toekomstgericht te maken, om met de nieuwe kaders te zorgen dat in 2050 alle keringen aan de wettelijke norm voldoen. Het was een intensief en zorgvuldig proces om tot draagvlak voor deze bestuurlijke afspraken te komen. Op ambtelijk niveau is gewerkt aan de nadere invulling van de bestuurlijke afspraken. Bij de ambtelijke uitwerking is de Unie vertegenwoordigd in het navigatieteam en opdrachtgeversteam om te borgen dat de bestuurlijke afspraken worden nageleefd. Daarnaast is de Unie vertegenwoordigd in de verschillende ambtelijke en bestuurlijke gremia binnen het **Hoogwaterbeschermingsprogramma**.

De Unie heeft samen met de CWV en CWS **een gezamenlijke samenwerkingsagenda voor Ruimte voor de Rivier 2.0** opgesteld om zo vanuit een gezamenlijke positie invloed uit te oefenen op de aanstaande keuzes over de ligging van de rivierbodem en de benodigde afvoercapaciteit en ruimte. Dit zijn grote systematische keuzes die invloed hebben op de toekomstige inrichting van het Nederlandse rivierengebied en op de waterverdeling in Nederland. De beleidskeuzes worden opgenomen in de tweede herijking Deltaprogramma.

De Unie heeft in 2025 als strategisch gesprekpartner invloed uitgeoefend op het proces rondom de **evaluatienormen** en het betrekken van de waterschappen op ambtelijk en bestuurlijk niveau bij deze evaluatie. Dit heeft ertoe geleid dat er alsnog een bestuurlijk gesprek met de betreffende waterschappen heeft plaatsgevonden wat heeft geleid tot een zorgvuldiger proces in afstemming met de waterschappen.

De Unie vertegenwoordigt het belang van de waterschappen in de ontwikkeling van **het beoordelings- en ontwerpinstrumentarium en de tweede landelijke beoordelingsronde** door overleggen en afspraken met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Daarnaast ondersteunen we de waterschappen bij het opstarten van de tweede landelijke beoordelingsronde.

De Unie heeft een bijeenkomst georganiseerd om alle waterschappen op de hoogte te brengen van de ontwikkelingen in het kernteam met DGWB, IPO en VNG. In oktober organiseerde en faciliteerde de Unie een bijeenkomst voor alle trekkers voor de **actualisatie van de profielen van vrije ruimte** bij waterschappen om kennis en ervaringen te delen ten behoeve van de plannen van aanpak die dit jaar gepland staan voor oplevering. Veel dilemma's en vragen zijn met elkaar opgelost en beantwoordt.

Vanuit de Commissie Waterveiligheid is ook gestart met een vervolg van het **Manifest Waterveiligheid.** Een document dat houvast biedt voor de waterschappen en waarmee we onze partners informeren wat ze de komende jaren van de waterschappen kunnen verwachten. Ook biedt het manifest inspiratie voor ons werk en de beleidsontwikkeling in Den Haag.

De Unie vertegenwoordigt de waterschappen in de overleggen met medeoverheden over de derde cyclus van de **Europese Richtlijn Overstromingsrisico's** (ROR3). Eind 2025 zijn de nieuwe overstromingsrisico- en overstromingsgevaarkaarten vastgesteld in de Gedeputeerde Staten van de provincies.

Bij de besluitvorming over de **Solidariteitsfinanciering Muskusratten** door de ledenvergadering in 2022 is afgesproken om voorafgaand aan iedere stapsgewijze verhoging een evaluatie te houden. In 2025 is hiervoor een beeldvormende sessie met de CWV gehouden, begin 2026 vindt besluitvorming plaats.

In 2025 heeft besluitvorming over **nationale beveraanpak** plaatsgevonden. Samen met de andere stakeholders is daarna de detailuitwerking gestart van verschillende werkpakketten.

Toekomstbestendige watersystemen: Water, Bodem & Ruimte

Ook in 2025 was '**Water bodem sturend**' (WBS) een belangrijk thema binnen de Unie dat in diverse onderwerpen doorklinkt, zoals hieronder beschreven. Daarnaast is in het najaar weer een bestuurlijke bijeenkomst 'Water bodem sturend' georganiseerd voor de CWS, CWW en CWV, omdat dit thema zowel waterkwaliteit, waterveiligheid als watersystemen doorsnijdt. Belangrijke thema's tijdens deze bijeenkomst waren de ontwikkelingen rond de Woontop en de Water- en bodemsysteemanalyses (WaBoS). Daarnaast blijven we interbestuurlijke aandacht vragen voor dit thema en werken we samen met andere overheden en staf Deltacommissaris in het aanjaagteam Water bodem sturend, onder voorzitterschap van IenW. Ook is in 2025 de basis gelegd voor een interbestuurlijke **Handreiking weging waterbelang**.

Er liggen grote opgaven in het **landelijk gebied** voor een geborgde stikstofaanpak en een geborgde aanpak voor natuurherstel. Het nationale beleid was de afgelopen jaren instabiel en daarom hebben IPO, VNG en Unie samen met LTO en NAJK de **bouwsteen landbouw** en de **bouwsteen natuur** gemaakt. Naast natuurherstel zijn ook de doelen voor waterkwaliteit en klimaat in het landelijk gebied belangrijke opgaven waaraan gewerkt wordt. Daarvoor werken we samen met VNG en IPO aan een uitvoerbare en gebiedsgerichte aanpak.

De Unie heeft stevig gepleit voor een **landelijke aanpak 'stikstofreductie'** die de samenhang tussen stikstof, natuurherstel en water (kwaliteit en kwantiteit) goed in acht neemt, juridisch houdbaar is en leidt tot een solide systeem van vergunningverlening.

In 2025 is de **Handreiking Waterbeheerprogramma's** vastgesteld. Het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) werkt aan de **Nota Ruimte**. De nota schetst de hoofdlijnen van het nationaal ruimtelijk beleid voor water en bodem, landbouw en natuur, economie en energie, en wonen, werken en bereikbaarheid. In september 2025 is de ontwerp-Nota Ruimte gepubliceerd. Daar heeft de Unie,

namens de 21 waterschappen, een zienswijze op ingediend. Onze inzet is dat het water- en bodemsysteem sturend is als randvoorwaarde bij ruimtelijke keuzes.

In 2025 is IenW gestart met de voorbereiding van het **Nationaal Waterprogramma** (NWP) 2028-2033, een verplicht programma onder de Omgevingswet waarin het nationale waterbeleid in brede zin wordt vastgelegd. De Unie was hier in 2025 bij betrokken via ambtelijke overleggen.

Grondwater en gezonde bodems

Samen met onze partners en de waterstappen werken we aan het opzetten van het **Rijksprogramma Bodem, Ondergrond en Grondwater;** een gezamenlijke visie op de ruimtelijke inpassing en doorwerking van grondwater- en bodemopgaven met als vertrekpunt water en bodem sturend. Bijvoorbeeld het duurzaam behoud van voldoende grondwater, het bevorderen van de sponswerking van de bodem en het tegengaan van bodemdaling. In 2025 is een (ambtelijke) zienswijze ingediend op de Notitie Reikwijdte en Detail voor het PlanMER-proces en zijn met het ministerie gesprekken gevoerd over de samenwerking tussen Rijk en decentrale overheden.

De Unie werkt met de waterschappen en onze partners binnen het Ambtelijke Overleg Bodem aan een **integrale en gezamenlijke aanpak PFAS voor de land- en waterbodem.** Deze moet bijdragen aan een afname van (diffuse) verspreiding van PFAS naar het watersysteem en onze leefomgeving. In 2025 is een coördinatiecommissie ingesteld die de inventarisatie van de PFAS-aandachtslocaties op poten zet en helpt deze in uitvoering te brengen. Hieraan neemt de Unie namens de waterschappen deel voor het onderdeel waterbodems.

In 2025 is de **EU Richtlijn bodemmonitoring en veerkracht** door het Europese Parlement vastgesteld. De Unie is op de relevante onderdelen van de richtlijn betrokken bij het implementatietraject dat onder regie van het ministerie is opgezet. Bijvoorbeeld bij beleidskeuzes over de landelijke indeling in bodemdistricten en –eenheden en bij de uitwerking van indicatoren voor de bodemgezondheid en veerkracht.

De Unie was in 2025 betrokken bij het onderzoek naar de aanscherping van de **landelijke regelgeving voor grondwateronttrekkingen** en heeft input geleverd voor het concept Wetsvoorstel dat in 2026 wordt gepubliceerd.

De Unie heeft zich ingezet met de medeoverheden om te komen tot een **Nationale aanpak funderingsschade** en is actief geweest met de voorbereiding van de eerste uitvoeringsstappen daarvoor.

Bagger toepassing in diepe plassen
In 2024 is bestuurlijk opdracht gegeven voor het uitvoeren van een onderzoek naar

de toekomst van de toepassing van baggerspecie in diepe plassen. Dit onderzoek is in 2025 gestart en wordt begin 2026 afgerond.

De Unie is vanuit de **Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling en Droogte (LCW)** betrokken bij de monitoring van (dreigende) watertekorten en de advisering over de te nemen droogtemaatregelen.

Natuur

De groeiende populatie uitheemse **rivierkreeften** vormt een toenemend probleem bij het realiseren van de ecologische doelstellingen van de KRW. Dit heeft in 2025 geleid tot een zeer complex bestuurlijk vraagstuk. De Unie heeft zich ingezet op een effectieve aanpak van het probleem in nauwe samenwerking met het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN), het ministerie van IenW, IPO en andere betrokken partijen.

De Unie van Waterschappen is partner van het **Deltaplan Biodiversiteitsherstel** en heeft daarvoor een commitment vastgelegd. In 2025 is een geactualiseerd raamwerk gepresenteerd voor monitoring van biodiversiteit bij de waterschappen, met medewerking van STOWA. De Unie legt vanuit het waterbeheer de verbinding met het Programma Natuur, de Agenda Natuurinclusief en de programma's Basiskwaliteit Natuur en Groenblauwe dooradering, ter versterking van de gezamenlijke ambities. Belangrijk daarbij is dat er aandacht is voor de rol van hydrologie bij natuurherstel, en voor het uitgebreide netwerk van waterlopen, oevers en terreinen dat de waterschappen in beheer hebben.

De Unie van Waterschappen is betrokken bij het opstellen van het **concept-Natuurherstelplan** door het ministerie van LVVN. Dankzij subsidie van LVVN is bij de Unie een team van 2fte voor de NHV geformeerd. De Natuurherstelverordening (NHV) stelt concrete doelen voor natuurherstel, ook buiten beschermde natuurgebieden. De Unie zet zich in dat in het Natuurplan rekening wordt gehouden met het water- en bodemsysteem, het werk van de waterschappen en de uitvoerbaarheid van het plan.

In 2025 is in opdracht van de Unie een Quickscan gedaan door Ambient naar de impact van de NHV voor de waterschappen en zijn de waterschappen geïnformeerd via onder meer een infographic en een webinar. Daarnaast is een klankbordgroep geformeerd met waterschappers vanuit diverse hoeken. Deze is nauw betrokken bij de ontwikkelingen rond de NHV. In 2025 heeft dit geleid tot een NHV position paper dat is vastgesteld door de CWS. Ook in 2026 blijft het UvW NHV-team intensief betrokken bij de verschillende overleggen om de belangen van de waterschappen te behartigen en zetten we in op brede kennis- en informatiedeling binnen de waterschappen.

Per april 2025 is een hernieuwde **gedragscode beheer & onderhoud** voor de waterschappen van kracht geworden, na een forse inzet vanuit de Unie. De Unie heeft zich voorts ingezet voor **onderzoeken in het kader van de gedragscode** naar de

effectiviteit van de habitatbenadering, klepelen en voorlopen, om een volgende actualisatie soepeler te kunnen laten verlopen. Ook leveren we samen met de waterschappen inbreng in de evaluatie van het Reikwijdtedocument (incl. Maatregelencatalogus) van RVO die najaar 2025 start. Met als doel deze instrumenten – waarin de randvoorwaarden voor gedragscodes staan – uitvoerbaar te houden voor de waterschappen.

Programma Vereniging en Communicatie

Portefeuillehouder: Jeroen Haan (Vereniging en Communicatie), Luzette Kroon (Educatie)
MT-lid: Willem Wensink

In dit programma werkten ultimo 2025 17,2 fte en is er € 710.327 uitgegeven:

	Realisatie 2025	Begroting 2025
Tijdschrift ´Waterkracht´	*138.333*	*145.000*
Educatie	*50.999*	*25.000*
Digitale media	*27.574*	*20.000*
Bestuurdersdagen	*200.871*	*190.000*
Lobby en Communicatie	*292.549*	*370.000*
Totaal	***710.327***	***750.000***

Communicatie en lobby beleidsthema's

De Unie heeft in 2025 veel aandacht gevraagd voor belangrijke waterschapsthema’s, zoals waterveiligheid, grondwater, waterkwaliteit, energietransitie, digitale overheid en circulaire economie. Voor thema’s als de transitie van het landelijk gebied, water

en bodem sturend en digitale transformatie is veel afstemming geweest met medeoverheden en andere relevante stakeholders. Er was een centrale plek voor de thema's in aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen en de daaropvolgende kabinetsformatie.

Lobby

De Unie heeft in 2025 verder gewerkt aan **goede contacten met de Eerste en Tweede Kamerleden** die water in hun portefeuille hebben. Maar ook breder, bijvoorbeeld met woordvoerders ruimtelijke ordening en landbouw/natuur. Wekelijks komen er bij de Unie vragen binnen vanuit de Kamers. Deze worden door Kamerleden gebruikt voor debatten en Kamervragen. Ook is er tientallen keren inbreng geleverd aan Kamerleden ter voorbereiding op debatten.

Uniebestuurders namen deel aan rondetafelgesprekken in de Eerste en Tweede Kamer over digitale zaken en de warmtewet.

Ook organiseerde de Unie in samenwerking met individuele waterschappen weer werkbezoeken voor Eerste en Tweede Kamerleden. Verder organiseerde de Unie samen VNG en IPO het tweejaarlijkse overhedendiner n samen met Vewin weer een aantal Waterpoorten in perscentrum Nieuwspoort, om een platform te bieden voor waterdiscussies.

Er werden in 2025 twee ‘Rondjes Binnenhof’ georganiseerd voor DB-leden van waterschappen. Het idee is om voortaan jaarlijks een Rondje Binnenhof te organiseren voor DB-leden.

Persaandacht

Veel aandacht ging dit jaar uit naar **water en bodem sturend**. Ook waterkwaliteit stond weer onverminderd in de kijker (Kaderrichtlijn Water, PFAS, mestbeleid). Ook kwam de inzet van de waterschappen rond de kabinetsformatie ruimschoots aan bod in de media. Ook de andere portefeuillehouders kwamen regelmatig in de media rond thema's als stikstof, waterkwaliteit, tarieven, het aangepaste belastingstelsel, investeringen in dijkversterkingen en inkoop- en aanbesteden. De landelijke media-aandacht is vanuit de Unie gecoördineerd in nauwe samenwerking en afstemming met het communicatienetwerk binnen de waterschappen.

Prinsjesdag

In reactie op de Miljoenennota werd het demissionaire kabinet Schoof en de Tweede Kamer opgeroepen niet de pauzeknop te hanteren bij urgente maatschappelijke opgaven. De boodschap is daarbij verknoopt aan de communicatielijn richting een nieuw kabinet met ‘#**De stem van water**’.

Gezamenlijke publiekscommunicatie

In 2025 coördineerde de Unie de ontwikkeling van de eerder afgesproken **gezamenlijke publieksaanpak** van de 21 waterschappen. De Unie nam daarbij het landelijke deel voor haar rekening. Vanuit het landelijk beschikbaar gekomen budget is een communicatieadviseur voor de gezamenlijke publiekscommunicatie gestart en heeft de opgestarte werkgroep gezamenlijke publiekscommunicatie de eerste invulling gegeven aan het project. Voor de ontwikkeling van de publieksaanpak is een **aanbesteding gedaan voor een communicatiebureau** waarmee de Unie de komende jaren kan samenwerken. In 2025 is de **strategie publiekscommunicatie** opgesteld en vastgesteld voor de periode 2025 – 2028. De **corporate story** van de waterschappen is ontwikkeld en uitgewerkt en hiervoor is een corporate film gemaakt, korte filmpjes voor de sociale mediakanalen en een fotografieserie van inwoners en waterschappers. Alle materialen zijn beschikbaar voor de waterschappen in een toolbox. Samen met de werkgroep is aan de hand van CASI (Communicatie Activatie Strategie Instrument) een **gedragscampagne en een PR-aanpak** ontwikkeld op het thema weersextremen. De **campagne Watervangers** over het opvangen van regenwater door inwoners zal in het voorjaar van 2026 starten.

Nieuwsvoorziening

De Unie verstuurde in 2025 wekelijks drie **digitale nieuwsbrieven** en ontwikkelde verschillende nieuwsbriefspecials over uitgelichte thema's. Er is ingezet op meer **beeld en film** via de sociale mediakanalen – met focus op LinkedIn- om zo het nieuws en de Uniestandpunten beter voor het voetlicht te brengen. De social mediakanalen worden gemonitord en de Unie is sinds dit jaar actief op BlueSky.
De publiekswebsite **waterschappen.nl** is volledig vernieuwd. Naast een informerende website is de website hun ook gericht op het verhogen van het waterbewustzijn en geeft handelingsperspectief voor waterbewust gedrag. Daarnaast wordt er continue gewerkt om de websites die onder beheer staan van de Unie **digitaal toegankelijk** te hebben.

Waterkracht

In 2025 is teruggekeken op het eerste jaar van de nieuwe stijl van het verenigingsblad 'Waterkracht'. Naar aanleiding van een **redactieadviesraad** zijn enkele aanpassingen doorgevoerd. Zo staat het bestuur wat centraler met een terugkerende column van de voorzitter en geeft een kijkje in de keuken in de rubriek '**Van de bestuurstafel**'. Ook is er geëxperimenteerd met verschillende vormen van adverteren via **LinkedIn**.

Evenementen

De Unie organiseerde in 2025 een aantal succesvolle evenementen. Dit waren onder meer **het Waterschapscongres** in Lelystad en **een Steenwegsessie over AI** in Utrecht voor alle waterschapsbestuurders, de jaarlijkse **strategische tweedaagse** in Apeldoorn voor voorzitters, dagelijks bestuursleden en secretarissen-directeuren, twee keer een **Waterpoort** (januari en mei) rondom belangrijke lobbythema's en daarnaast verschillende **bijeenkomsten** en **webinars** over uiteenlopende onderwerpen.

Educatie

Begin 2025 is de **landelijke educatiestrategie**, die samen met de 21 waterschappen is ontwikkeld, bestuurlijk vastgesteld. De Unie neemt het voortouw bij landelijke initiatieven en aanvragen en coördineert de doorontwikkeling van landelijke middelen. Zo is de Democratiegame geactualiseerd zodat hij stevig kan worden ingezet op scholen in aanloop naar de waterschapsverkiezingen in 2027. Ook is er een School Take-over voorbereid met **Young Impact** die in 2026 zal plaatsvinden op een mbo-school in Almere. Verder houdt de Unie de ontwikkeling van de nieuwe kerndoelen nauw in de gaten en heeft het SLO aangeboden mee te denken met de uitwerking van de leerlijnen. De Unie is gestopt met het ondersteunen van het landelijke Jeugdwaterschapsbestuur en is op zoek naar een andere vorm van jongerenvertegenwoordiging. De rol van de educatieadviseur binnen de Unie is het behouden, verstevigen en uitbreiden van landelijke samenwerkingen, en samenwerking tussen waterschappen onderling en met landelijke partners.

Waterschapsverkiezingen 2027

De Unie is in 2025 begonnen met de voorbereidingen voor de waterschapsverkiezingen in 2027. Er is een **Plan van Aanpak** opgesteld dat in juli 2025 door de ledenvergadering is vastgesteld. Verder is gewerkt aan randvoorwaarden voor onder andere de stemhulp, het aansluiten van waterschappen op het Diginetwerk en een doelgroepenanalyse voor de campagne. Ook is de cursus **Actief voor het waterschap** geactualiseerd, zodat die in 2026 aangeboden kan worden door de waterschappen aan geïnteresseerde potentiële waterschapsbestuurders. Daarnaast is een Bestuurlijke klankbordgroep met bestuurders vanuit de CBDF en CCIWIS samengesteld en is weer een projectleidersoverleg in het leven geroepen.

Werken aan een strategisch kader met de waterschappen

In 2025 heeft de Unie verenigingsbreed gewerkt aan het **strategisch kader van de waterschappen**. Daarvoor is veel georganiseerd zoals een kick-off met een webinar voor algemeen bestuurders (meer dan 200 deelnemers), vier **regiosessies** en een

strategische tweedaagse voor de dagelijks bestuurders, naast geregelde afstemming met een afvaardiging uit de Kring Directeuren Waterschappen. De brede Themagroep Strategie is voor ambtelijke afstemming. Tussentijdse bestuurlijke besluitvorming over het proces loopt via de nieuwe Uniecommissie CCIWIS, die ook inhoudelijk zeer betrokken is.

Programma Moderne Overheid

Portefeuillehouders: Vincent Lokin (Financiën en belastingstelsel, Omgevingswet, duurzaam opdrachtgeverschap en inkopen, ICT en digitale overheid en transformatie) en Jeroen Haan (Crisisbeheersing)
MT-lid: Marianne Krug

In dit programma werkten ultimo 2025 17,9 fte en is er € 429.111 uitgegeven:

	Realisatie 2025	*Begroting 2025*
Financiën (incl. belastingstelsel)	*93.002*	*90.000*
Bedrijfsvergelijkingen	*183.485*	*260.000*
Crisisbeheersing	*32.240*	*25.000*
Digitalisering en digitale transformatie	*9.859*	*20.000*
Fiscale wetgeving en beleid	*20.184*	*25.000*
Duurzaam opdrachtgeverschap	*90.341*	*80.000*
Totaal	***429.111***	***500.000***

Het onderwerp crisisbeheersing wordt de komende jaren steeds urgenter en belangrijker vanwege de geopolitieke situatie en de weersextremen waarop de waterschappen moeten voorbereiden. Ook heeft de Unie activiteiten ondernomen op het thema weerbaarheid.

Bedrijfsvergelijkingen

De **bedrijfsvergelijkingen** van de waterschappen zorgen voor data als basis voor een goed gesprek over effectief waterbeheer, nu en in de toekomst. De data vertalen we naar informatie om van te leren en de omgeving te informeren. We faciliteren daarnaast het gebruik van **data en informatie** om te inspireren en agenderen. Dat staat in de missie en visie van de bedrijfsvergelijkingen die in 2025 zijn herijkt en opnieuw vastgesteld.

In 2025 is de rapportage **Waterschapsbelastingen 2025 - Het hoe en waarom**, naar aanleiding van de financiële uitvraag over de begrotingen en meerjarenramingen van de waterschappen, verschenen. In het kader van het nieuwe belastingstelsel heeft de minister van IenW deze rapportage aangeboden aan de Tweede Kamer.

In het voorjaar werd ook de **Bedrijfsvergelijking waterveiligheid 2025** gepubliceerd. Dit is het eindresultaat van de verdiepende bedrijfsvergelijking waterveiligheid uit 2024. In 2025 werd de bedrijfsvergelijking zuiveringsbeheer (BVZ) uitgevoerd en gepubliceerd. Deze bedrijfsvergelijking is gepresenteerd aan verschillende gebruikersgroepen.

Daarnaast zijn er verschillende technische ontwikkelingen doorgevoerd in **WAVES** om de digitale toegankelijkheid te verbeteren. Ook is er een webinar over de Waterschapsspiegel georganiseerd en is verkend hoe AI de bedrijfsvergelijkingen verder kan helpen. Daarnaast is er een bijdrage geleverd aan de rapportage de Staat van Ons Water en de SDG-rapportage. Beide worden jaarlijks aangeboden aan de Tweede Kamer op de derde woensdag in mei.

Duurzaam opdrachtgeverschap

Om de waterschappen te ondersteunen bij het naleven van afspraken uit verschillende overeenkomsten, zoals het convenant Schoon en Emissieloos Bouwen, het Klimaatakkoord, het Grondstoffenakkoord en het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen, is een gezamenlijke strategie vastgesteld: de **strategie Duurzaam Opdrachtgeverschap Waterschappen**.

In 2025 heeft de Unie de waterschappen ondersteunt bij het implementeren van en het handelen conform deze strategie. Dit gebeurde onder andere door middel van het faciliteren van een Community of Practice voor de coördinatoren Duurzaam Opdrachtgeverschap van de waterschappen Daarnaast werd de tweejaarlijkse deelname van de gezamenlijke waterschappen op het Waterschapsplein op **Infratech** goed bezocht en gewaardeerd.

Het nieuwe inkoop- en aanbestedingsbeleid **Professioneel inkopen met maatschappelijk impact** is vastgesteld en is een daaraan gekoppelde sociale mediacampagne gelanceerd.

Vincent Lokin sprak in het Europees Parlement over **Schoon en Emissieloos Bouwen** door de Nederlandse waterschappen. In mei is de succesvolle opleverdag Klimaatneutraal en Circulair Assetmanagement en Opdrachtgeverschap (KCAO) georganiseerd. De waterschappen en de Unie hebben samen deelgenomen aan de **Uitvoerbaarheidstoets Decentrale Overheden (UDO) voor het wetsvoorstel milieuprestatie-eisen GWW**. Daarnaast heeft de Unie namens de waterschappen een reactie ingediend op de internetconsultatie over het wetsvoorstel. Via de klankbordgroep van het ministerie blijven we betrokken bij de verdere uitwerking. Parallel daaraan informeren we de waterschappen en zorgen we dat zij goed zijn voorbereid op het werken met de Milieukostenindicator (MKI).

De drie koepels hebben hun samenwerking verbeterd, en stemmen maandelijks af over **Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeverschap en Inkoop (MVOI)** en andere lopende zaken. Mede dankzij gezamenlijke lobby is het landelijke manifest MVOI met vijf jaar verlengd. Voordeel hiervan is dat de focus kan blijven liggen op borging van MVOI in de organisaties van decentrale overheden.

De waterschappen zijn druk bezig met de implementatie van de Vaarkaart: de bestuurlijke visie op de digitale transformatie. De Unie heeft de waterschappen hierbij ondersteuning geboden door onder andere het AI-kompas op te stellen of mee te werken aan de interbestuurlijke datastrategie. Na het lanceren van het AI-kompas hebben we een Steenwegsessie over AI georganiseerd voor waterschapsbestuurders. In deze interactieve debatavond stond het gebruik van kunstmatige intelligentie door de waterschappen centraal: waar liggen de kansen voor de waterschappen? En wanneer mag AI de besluitvorming bij een waterschap beïnvloeden? Ook werd er in 2025 e**en implementatiedocument voor de AI-verordening** opgesteld.

In de Tweede Kamer werd **de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS)** vastgesteld. De Unie heeft hieraan een actieve bijdrage geleverd. Beveiliging en **digitale weerbaarheid** is een belangrijk thema. De Unie heeft de waterschappen hierbij geholpen door onder andere kennis te delen met de waterschappen in de diverse platformen, het doen van uitvoeringstoetsen ten behoeve van nieuwe wet- en regelgeving en het inbrengen van de belangen van waterschappen in wetgevingstrajecten, zoals bijvoorbeeld bij **de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten (Wwke) en de Cyberbeveiligingswet (CBW)** of ten behoeve van het oprichten van een CERT WM. De themagroep fysieke en digitale veiligheid is opgestart.

In het kader van **de Wet Open Overheid** verscheen de derde monitor die gezamenlijk met IPO en VNG werd opgesteld. Ook werden op 19 december 2025 de gezamenlijke

meerjarenplannen voor digitale informatiehuishouding aangeboden aan de Tweede en Eerste Kamer. De plannen vormen een belangrijke stap naar een uniforme aanpak van informatiebeheer en actieve openbaarmaking. Daarnaast werd hard gewerkt aan de totstandkoming van **een nieuwe selectielijst** voor de archiefbescheiden en werden de eerste stappen gezet in de samenwerking tussen het Strategisch Informatie Overleg (SIO) met IPO en VNG.

In het kader van de vertegenwoordigende rol van de Unie op het gebied van digitalisering zijn met de diverse staatsecretarissen **kennismakingsgesprekken** gevoerd, is er in de Tweede Kamer bijgedragen aan een rondetafelgesprek met de commissie digitale zaken en zijn er diverse artikelen gepubliceerd op de website en via social media.

Dit jaar hebben we **de Wettenkaart** gepresenteerd. Het gaat om een informatief overzicht van alle wetten op het gebied van digitalisering die raken aan de waterschappen. Omdat er veel ontwikkelingen zijn op het gebied van deze wet- en regelgeving werken we de Wettenkaart bij als daar aanleiding voor is.

Overige resultaten in 2025:
Er werd een verkenning uitgevoerd naar digitale ethiek in de sector. De digitale transitie brengt nieuwe ethische vraagstukken met zich mee, zoals privacy, transparantie en gelijke behandeling. Uit de verkenning blijkt dat deze dilemma's urgent zijn en raken aan fundamentele rechten én het vertrouwen in de overheid.

Omgevingswet

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden, met het bijbehorende digitaal stelsel. De implementatie van de Omgevingswet en het gebruik van **het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)** door waterschappen is in 2025 verder vormgegeven. De focus lag op het ondersteunen van de waterschappen bij de uitvoering van de wet, **kennisdeling** en borging via bijeennkomsten, opleidingen en netwerken, aansturing en doorontwikkeling van DSO-LV en **communicatie en samenwerking** tussen de koepels en uitvoeringsorganisaties.

Crisisbeheersing en weerbaarheid

In 2025 vonden veel activiteiten plaats rond het thema **crisisbeheersing en weerbaarheid**. De geopolitieke ontwikkelingen en de toenemende weersextremen vragen om een gedegen voorbereiding op mogelijke crises en op weerbare waterschappen. Om als vereniging hiertoe in staat te zijn is besloten om een **commissie Crisisbeheersing en Integriteit** (CCI) op te richten. De CCI wordt voorgezeten door de Unievoorzitter, tevens coördinerend portefeuillehouder crisisbeheersing en weerbaarheid. Om deze commissie te adviseren is ook de **Werkgroep Crisisbeheersing** (WCB) ingesteld. Deze werkgroep bereidt

besluitvorming voor en adviseert gevraagd en ongevraagd. Tot slot is de **themagroep weerbaarheid** (TWB) gestart. In deze themagroep nemen alle waterschappen deel en bereiden zij de inhoudelijke vraagstukken op gebied van weerbaarheid voor.

Waterschappen zijn goed voorbereid op crises in traditioneel water georiënteerde (kern)taken. Maar we krijgen steeds meer te maken met dreigingen van andere aard, zoals **stroomuitval en cyberaanvallen**. We moeten ons daarom ook aan de voorkant voorbereiden op niet-traditionele crisistypen die de waterschappen kunnen raken zoals langdurige en grootschalige uitval van kritieke voorzieningen, denk bijvoorbeeld aan elektriciteit, water en telecommunicatie. Wij zijn in 2025 een onderzoek gestart met als doel **een gezamenlijk beeld te krijgen van wat weerbaarheid** betekent en hoe we de eigen weerbaarheid en die van de samenleving kunnen versterken. De resultaten worden in 2026 verwacht.

Daarbij is de visie Crisisbeheersing Waterschappen 2023-2030 en de bijbehorende strategische agenda herijkt, is het Crisishandboek 2025 vastgesteld en zijn er stappen gezet in de professionalisering van de **interne crisisorganisatie** van de Unie.

Een nieuw belastingstelsel

Op 4 februari 2025 nam de Eerste Kamer het wetsvoorstel versterking toepassing profijtbeginsel bij de watersysteemheffing aan. Een belangrijke mijlpaal voor de waterschappen en de Unie. Hiermee zijn per 1 januari 2026 een aantal **urgente knelpunten opgelost**. Daarnaast vormt deze wetswijziging het startschot voor de verdere doorontwikkeling van het belastingstelsel van de waterschappen waar we in 2026 mee verder gaan.

In de eerste helft van 2025 heeft de Unie een aantal modelverordeningen en handreikingen vastgesteld die de waterschappen ondersteunen om de nieuwe wet- en regelgeving per 1 januari 2026 op uniforme wijze te implementeren. Daarbij is voor het eerst **een gecombineerde modelverordening zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing** vastgesteld.

Het afgelopen jaar zijn de waterschappen druk bezig geweest met de voorbereiding van de overgang van de zuiveringsheffing naar privaatrechtelijke prijsafspraken bij zogenoemde separate afvalwaterstromen. Het gaat dan om afvalwater dat niet via de gemeentelijke riolering de rwzi van het waterschap bereikt, maar bijvoorbeeld per tankwagen of via een aparte leiding. Om de kennisuitwisseling over deze toch wel zeer complexe overgang te stimuleren, heeft de Unie het afgelopen jaar zes digitale spreekuren georganiseerd waarin allerlei vragen de revue passeerden.
Daarnaast heeft de Unie op verzoek voor verschillende waterschappen presentaties verzorgd over het nieuwe belastingstelsel.

Overige financiële en fiscale onderwerpen

Financiële positie waterschappen
In het kader van het ook op lange termijn **gezond blijven van de financiën van de waterschappen** is in 2025 een referentiekader ontwikkeld waarmee de financiële positie van de waterschappen kan worden gespiegeld. Dit referentiekader is toegepast op de ontwikkelingen in de perioden 2025-2029 en 2030-2050. De resultaten zijn in diverse bijeenkomsten besproken met de portefeuillehouders financiën van de waterschappen.

In 2025 is een (bredere) discussie ontstaan over **de betaalbaarheid van het waterbeheer** in Nederland. Er lopen meerdere interne en externe trajecten die een relatie hebben met dit onderwerp. De Unie gaat de komende tijd door met dit thema en zorgt voor samenhang waar nodig.

In 2025 zijn twee publicaties verschenen van de in 2023-2024 gehouden **'Leerkring langer inhoudelijk en financieel vooruitkijken'**. Verder zijn in 2025 twee (nieuwe) groepen waterschappen begeleid bij de toepassing van de twee methoden die in het kader van de leerkring zijn ontwikkelt. Dit zijn de TNO-methode en de FFT-methode. De FFT-methode is cijfermatig in 2025 afgerond. De TNO-methode wordt in 2026 afgerond.

Ook is er gewerkt aan een **afwegingskader over bijdragen van het Rijk**, is er geadviseerd over het verder brengen van de Uitvoerbaarheidstoets Decentrale Overheden (**UDO**), is er een vragenlijst uitgezet over de **Rekenkamers** bij waterschappen door IenW en BZK, is er gewerkt aan de rechtmatigheidsverantwoording en verslaggevingsregels. Helaas heeft de Unie niet kunnen voorkomen dat de waterschappen de korting van 10 miljoen euro per jaar die zij in de jaren 2022-2025 hadden op hun bijdrage aan de uitvoeringskosten van de **Wet WOZ** in 2026 behouden. In 2025 is een onderzoek gestart dat gericht is op een nieuwe bekostigingswijze van deze uitvoeringskosten.

Met een succesvol traject in het kader van de **Wet financiering decentrale overheden (Fido) en schatkistbankieren** heeft de Unie, samen met VNG en IPO, in 2025 voorkomen dat de voorwaarden waaronder de waterschappen hun tijdelijk overtollige middelen in de schatkist moeten onderbrengen, zouden verslechteren.

Verder heeft de Unie gewerkt aan financiële dossiers rond provinciaal toezicht, vergoeding kosten waterschapsverkiezingen en elektronisch factureren. Ook is er met een jaarlijks belastingboekje inzicht gegeven in de achtergronden en ontwikkelingen van de waterschapsbelastingen in 2025.

Programma Waterkwaliteit, Duurzaamheid & Internationaal

Portefeuillehouders: Luzette Kroon (Internationaal en Innovatie), Sander Mager (Waterkwaliteit, Waterketen, Circulaire Economie, Vergunningverlening/toezicht/handhaving, Klimaatmitigatie), Erik den Hertog (Energie, Ruimtelijke Adaptatie en Klimaatadaptatie)
MT-lid: Jenny May

In dit programma werkten ultimo 2025 19,8 fte (dit is exclusief het subsidieproject BlueDeal) en is er € 402.424 uitgegeven:

	Realisatie 2025	*Begroting 2025*
Internationaal	*26.060*	*80.000*
Waterkwaliteit	*42.597*	*100.000*
Waterketen	*53.148*	*100.000*
Innovatie	*46.836*	*65.000*
Duurzaamheid - Energie en klimaat	*117.903*	*100.000*
Circulair	*110.748*	*90.000*
Programma zaken	*5.132*	*5.000*
Totaal	***402.424***	***540.000***

In 2025 hebben we in grote lijnen invulling gegeven aan de voornemens in de begroting en daarbij onze ‘reguliere’ activiteiten (lobby, besluitvoering en lopende uitvoeringsprogramma’s) doorgezet. U leest daarover hieronder meer. Enkele bijzonderheden uit 2025:

- We hebben de nieuwe verenigingsstructuur en werkwijze geïmplementeerd voor de Commissie en Werkgroep Waterketen en Waterkwaliteit en een bijdrage geleverd aan het opbouwen van de nieuwe Commissie en

Werkgroep Communicatie, Internationaal, Watereducatie, Innovatie en Strategie. Er zijn adviesgroepen ingesteld voor Klimaat en Energie en rondom de Europese Water Resilience Strategy.

- In navolging van de visie op de waterketen komt de (bouw)opgave rondom de waterketen steeds scherper in beeld als een strategisch vraagstuk voor de toekomst. Deze loopt mee in de brede strategische toekomstverkenning die in 2025 is gestart. We hebben enkele onderzoeken uitgezet om de (bouw)opgave op de waterketen beter in beeld te brengen zodat we in 2026 in de CWW het gesprek kunnen voeren over nut, noodzaak en vorm van een gezamenlijke aanpak.
- Een 'lobbydossier' dat er het afgelopen jaar uitsprong was de inbreng vanuit de waterschappen rond de totstandkoming van het 8e Actieprogramma Nitraatrichtlijn, die er uiteindelijk mede toe heeft geleid dat er in de Tweede Kamer aandacht is voor het in lijn brengen van het mestbeleid met de Kaderrichtlijn Water.
- Vraagstukken rond weerbaarheid zijn hoger op de agenda gekomen en er is een start gemaakt met het proces rond vitaalverklaring van het afvalwaterproces.
- Er is een nieuwe Europese Commissie aangetreden die ook zorgt voor de nieuwe 'koers' in Brussel. We hebben inbreng geleverd in Europese regelgevingstrajecten rondom onder andere Water Resilience, het nieuwe Meerjaren Financieel Kader en Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, REACH en de aanstaande aanpassingen in de KRW.
- Het kabinet heeft nieuw beleid vastgesteld rondom internationale samenwerking met consequenties voor de Blue Deal.

Waterkwaliteit

De Unie heeft in 2025 samen met Rijk, RBO's en IPO hard gewerkt om **de resterende opgaven die de KRW** stelt in beeld te brengen, om zo werkbare aanpakken te formuleren. In brede zin heeft de Unie bijgedragen aan de landelijke KRW impuls.

De Unie heeft de totstandkoming van het **Toetsingskader Waterkwaliteit voor Regionale Wateren** samen met IenW begeleid. Het toetsingskader is in juli afgerond. Aansluitend is een vervolgtraject gestart om te zorgen dat met dit KRW-toetsingskader wordt geoefend en heeft de Unie een plan van aanpak voor een impactanalyse opgesteld. Het resultaat van deze impactanalyse wordt in Q2 van 2026 verwacht.

Vanuit de Unie is samen met de NVWA gewerkt aan het vernieuwen van de samenwerkingsafspraken tussen de waterschappen en de NVWA. Vanuit de **Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden** hebben zowel de NVWA als de waterschappen een toezichthoudende taak. De oude afspraken stamden uit 2008 en waren niet meer actueel. In 2025 zijn de afspraken vernieuwd. Op 1 januari 2026 gelden de nieuwe afspraken.

In **het Platform Duurzame Glastuinbouw** is gewerkt aan het verminderen van emissies (nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen) vanuit de glastuinbouwsector richting oppervlaktewater en riolering. Hiervoor zijn wetteksten opgesteld. Deze wijzigingen treden per 1 januari 2026 in werking. Per 1 januari 2026 gelden bijvoorbeeld lagere normen voor het lozen van stikstof vanuit de glastuinbouwsector.

In 2025 hebben we, voortbouwend op onze position paper uit 2024 over **het 8e Actieprogramma Nitraatrichtlijn (8e NAP)** ambtelijke en bestuurlijke inbreng en advies geleverd aan het ministerie van LVVN op conceptonderdelen van het 8e NAP en de onderliggende nationale bronnenanalyse nutriënten oppervlaktewater. Daarmee hebben we ingezet op beleid en maatregelen die de uit- en afspoeling van nutriënten vanuit de landbouw naar het oppervlaktewater verder terugdringen en zo bijdragen aan structurele verbetering van de waterkwaliteit (doelen KRW en Nitraatrichtlijn). Onderdeel hiervan waren twee inspraakreacties in reactie op de internetconsultatie van het 8e NAP.

In 2025 heeft **het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer n**ieuwe water en bodem projecten opgestart en uitgevoerd, mede dankzij de aanvragen van waterschappen voor de subsidie van de DAW-impuls regeling.

Naar aanleiding van de enquête over **blauwalgen** is in maart een workshop georganiseerd over blauwalgenproblematiek in zwemwater. Tijdens deze workshop zijn de resultaten van de enquête gedeeld en hebben verschillende experts hun kennis over het onderwerp gedeeld.

Waterschappen zien steeds meer werkzame stoffen van biociden terug in het water. Dit vormt een probleem voor de waterkwaliteit. Daarom is een gezamenlijk position paper over **de impact van werkzame stoffen van biociden op de waterkwaliteit** opgesteld. Hierin pleiten de waterschappen voor meer actie om de impact van deze werkzame stoffen te verminderen.

De Unie blijft pleiten voor een **totaal verbod op PFAS** om verdere emissies te beperken. In samenwerking met Vewin heeft de Unie wederom opgeroepen tot een universeel PFAS-verbod en een strenger stoffenbeleid door de Europese REACH verordening aan te scherpen.

Waterketen

Het Robuustplan slibeindverwerking is ook in 2025 uitgevoerd en in het voorjaar geëvalueerd. In de Uniecommissie waterkwaliteit en waterketen is besloten dat de collectieve aanpak wordt voortgezet en dat gezamenlijk gaat worden gewerkt aan een Robuust plan slib 2.0 voor de periode 2026-2030. Het contract

met AquaMinerals als de regisseur is verlengd en de Unie houdt zich bezig met de governance en de financiën. De huurovereenkomsten met de opslaglocaties van Indaver TOP en DICO zijn eveneens voortgezet. In november heeft de regiegroep Slib van de VvZB een webinar georganiseerd over de toekomst van de slibeindverwerking.

Vanuit de Unie is er hard gewerkt om de waterschappen te betrekken bij **de implementatie van de richtlijn stedelijk afvalwater**. Hiermee adviseert en ondersteunt de Unie het ministerie van IenW bij het vertalen van de richtlijn naar de Nederlandse wetgeving. Daarnaast is de Unie betrokken bij Europese werkgroepen.

De visie op de waterketen heeft ertoe geleid dat er bij de waterschappen veel aandacht is voor de grote investeringsopgave die er voor de rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi's) op ons af komt. De Unie heeft het Economisch Instituut voor de Bouw opdracht gegeven deze opgave beter in beeld te brengen.

De Unie heeft met Vewin gewerkt aan afwegingen voor **centraal of decentraal zuiveren van medicijnresten uit (stedelijk) afvalwater**. Dit is onderdeel van het 'Uitvoeringsprogramma 2024-2027 Ketenaanpak medicijnresten uit water', waarbij meerdere ministeries, het RIVM en diverse koepelorganisaties van zorgverleners betrokken zijn.

Duurzaamheid: energie en klimaatneutraal

De basis voor het beleid op het domein van Klimaat & Energie is vastgelegd in de Strategische Unievisie '**Op weg naar Klimaatneutraliteit**'.

Voor de uitvoering van de strategische visie door de waterschappen loopt het Ondersteuningsprogramma Klimaatneutraal met steun van het ministerie van Klimaat en Groene Groei. Het programma is in 2024 gestart en is in 2025 verder uitgerold. Het programma is goed op streek.
Er is verder gewerkt in praktijkleergemeenschappen voor groen gas, aquathermie, waterstof, netcongestie en energiehubs, lachgas en methaan. Binnen de deelprogramma's zijn vele producten zoals handreikingen, technisch en juridische onderzoeken, businesscases en standaardisaties opgeleverd.

In het **deelprogramma Lachgas** is verder gewerkt aan het monitorprogramma en zijn in tranches door de waterschappen sensoren aangeschaft. De planning van de aanschaf van sensoren loopt wat achter op schema. Een voorbereiding van een verlenging van het programma is in voorbereiding.

De ervaringen en geleerde lessen van de waterschappen rondom het meten van lachgasuitstoot zijn samengevoegd in de publicatie **Handboek monitoring lachgas communale afvalwaterzuiveringsinstallaties**

In 2025 is een start gemaakt met de ontwikkeling van een **nationaal model voor methaanemissies** om meer inzicht te verkrijgen. Als vervolg wordt verkend of er een meetprogramma kan worden ingericht.

De Unie heeft in 2025 deelgenomen aan een intensief traject dat heeft geleid tot nieuwe afspraken tussen Rijk en decentrale overheden met het nieuwe kabinet. Deze afspraken leiden tot een intensievere samenwerking en een **Nationaal Programma Energiesysteem**. De Unie is één van de opdrachtgevende partijen naast IPO, VNG en het Rijk.
Deze afspraken over de Interbestuurlijke samenwerkingsagenda (ISA) zijn eind 2025 vastgesteld door de gezamenlijke overheden. De Unie is medeopdrachtgever van het NPRES i.o. Voor de waterschappen is de mogelijkheid gecreëerd om via de energieboards aan te sluiten.

De Unie heeft gelobbyd in Den Haag ten aanzien van wetgeving en beleid. Hierbij valt te denken aan de nieuwe maatschappelijke prioritering **netcongestie**, netcode groepstransport overeenkomst, en de Energy Efficiency Directive. Een mooi resultaat is dat in de aangepaste Waterschapswet ook ruimte is gecreëerd voor het opwekken van meer energie dan de waterschappen gebruiken.

Daarnaast is weer een **Klimaatmonitor** uitgebracht en zijn diverse evenementen rondom energie georganiseerd. Er is een tijdelijke Projectmanager Sectorale Aanpak Netcongestiedeal Waterschappen aangenomen voor de overkoepelende uitvoering van de Sectordeal Waterschappen.

Duurzaamheid: circulair

We hebben de **'Krachtenbundeling Rijk-Regio'** ondertekend waarin we samenwerken met Rijk, provincies en gemeenten. Vanuit de Unie/waterschappen nemen we deel in de werkgroepen rond de thema's Inkoop & Opdrachtgeverschap en Vergunningverlening (VTH).

Namens de waterschappen is inbreng geleverd rond de actualisatie van het **Nationaal Plan Circulaire Economie, de wet circulaire economie en de Europese Circular Economy Act.**

We hebben op de opleverdag Klimaatneutraal en Circulair Assetmanagement en Opdrachtgeverschap (KCAO) enkele belangrijke tools opgeleverd die waterschappen helpen bij het concreet toepassen van circulair werken. Het gaat om een poster/handreiking duurzaam assetmanagement, een 'doelenschema' en een 'Starter-Kit Materialenpaspoorten'.

We hebben een whitepaper brede welvaart uitgebracht die in 2026 vervolg krijgt in de vorm van een Steenwegsessie.

We hebben subsidie gekregen vanuit het Rijk waarmee extra inzet is gepleegd op het onderwerp biobased bouwen. Inmiddels hebben al zes waterschappen zich aangesloten bij de Nationale Aanpak Biobased Bouwen, met als doel om minimaal twaalf kilometer biobased oeverbeschoeiing te realiseren.

We hebben een nieuw programmaplan opgesteld waarin we focus aanbrengen voor de inzet vanuit de Unie in de komende twee jaar. Dit plan wordt begin 2026 vastgesteld.

Innovatie

In 2025 hebben de Unie, Stowa en het Waterschapshuis een gezamenlijke **startnotitie innovatiestrategie** opgesteld. Deze is medio 2025 behandeld in de CCIWIS. Het in 2024 opgerichte innovatieplatform is in 2025 vier keer bij elkaar gekomen om duiding en invulling te geven aan de innovatiestrategie. Om diezelfde reden is op 1 oktober 2025 een (eerste) bijeenkomst gehouden voor de portefeuillehouders innovatie van de waterschappen. Eind 2025 is een start gemaakt met het uitvoeringsplan van de innovatiestrategie.
In 2025 zijn de voorbereidingen gestart voor het **Waterinnovatiefestival en -prijs** in 2026. Aansluitend op de evaluatie van de voorgaande editie en het initiatief om tot een gezamenlijke innovatiestrategie te komen is gekozen voor een nieuwe vorm voor het waterinnovatiefestival en -prijs.

Internationaal

Dutch Water Authorities (DWA)
De DWA Kennisagenda is volop in ontwikkeling. In 2025 is , in overleg met de CINTER/CCIWIS, de nadruk gelegd op floods en droughts. Deze onderwerpen waren de centrale thema's tijdens de netwerkdag en vormen de koppeling (op deze thema's) met Portugal, Frankrijk en Griekenland. Daarnaast is er op het vlak van hergebruik effluent (droogte-gerelateerd) een goedbezocht webinar georganiseerd.

Op verzoek van het ministerie van IenW is gestart met de uitwerking van **een samenwerking tussen het Caribisch deel van het Koninkrijk**, DWA en IenW. Vanuit de waterschappen nemen Waterschap Rijn en IJssel en Wetterskip Fryslân deel. Doel is het structureel ondersteunen van Caribisch Nederland om te komen tot een klimaatbestendige en waterrobuuste fysieke leefomgeving.

De **IWRM-strategie voor Oekraïne**, als onderdeel van de samenwerking met VNGi (Vereniging van Nederlandse Gemeenten-internationaal) en VEI (waarin de Nederlandse drinkwaterbedrijven internationaal samenwerken) in Oekraïne, is

afgerond. Een mogelijke voortzetting van de inzet van DWA in Oekraïne wordt verder besproken met VNGi en VEI.

Het Uniebureau heeft ook in 2025 het loket van Dutch Water Authorities gecoördineerd en waar mogelijk vragen beantwoord uit het buitenland overhet delen van de kennis van waterschappen. Nadere informatie over de vragen is te vinden in Waterschapsspiegel.

Europa
Bureau Brussel heeft namens de waterschappen inbreng geleverd rond diverse Europese wetgevingstrajecten waaronder **de Water Resilience Strategy**, de Richtlijn Bodemmonitoring, REACH en de Circular Economy Act. Dit is mede gedaan in samenwerking met onze Europese koepelorganisaties: EurEau, Water Europe, EWA, SGI Europe en EUWMA.

Bureau Brussel heeft daarnaast bijgedragen aan diverse werkbezoeken en evenementen in Brussel. Tijdens de Europese Week van Regio's en Steden (EWRC) in oktober is een grote groep bestuurders en directieleden van bijna alle waterschappen drie dagen op bezoek geweest in Brussel.

Blue Deal
In 2025 is duidelijk geworden dat het **Blue Deal programma** een belangrijke rol blijft spelen in het herijkte Nederlandse beleid op het gebied van ontwikkelingssamenwerking. Onderling is er tussen de zeventien Blue Deal partnerschappen onderling actiever samengewerkt, bijvoorbeeld door regionale bijeenkomsten in Zuid-Amerika en Zuidelijk Afrika te organiseren. In 2025 is ook actief ingezet op samenwerking met Nederlandse kennisinstellingen, NGO's en de private sector. Het programma is op koers om de doelstelling te behalen om in 2030 twintig miljoen mensen te voorzien van beter waterbeheer.

Voor wat betreft de Blue Deal is een apart jaarverslag en een aparte subsidieverantwoording 2025 in de maak.

Team Bestuurlijk Juridische zaken

Portefeuillehouders: Vincent Lokin (Omgevingswet/DSO en overkoepelende juridische zaken)
MT-lid: Willem Wensink

In dit programma werkten ultimo 2025 3 fte en is er € 43.249 uitgegeven:

	Realisatie 2025	*Begroting 2025*
Wet- en regelgeving	*43.249*	*40.000*
Totaal	***43.249***	***40.000***

In 2025 is er vanuit het team Bestuurlijk Juridische Zaken (BJZ) veel geparticipeerd in wetgevingstrajecten en gelobbyd om het belang van water en waterschappen naar voren te brengen. Daarnaast is een belangrijk onderdeel van het werk van de juristen om de beleidsprogramma's van de Unie op bestuurlijk-juridisch terrein te ondersteunen.

De overschrijding van de begroting hangt in belangrijke mate samen met de extra inzet die nodig was in verband met de **actualisatie van de gedragscode bestendig beheer en onderhoud** en het onderzoek dat is uitgevoerd naar de effecten van een mogelijke overdracht van bevoegdheden rond **indirecte lozingen** naar de waterschappen. Hierover staat meer toegelicht bij het programma Waterbeleid.

Naar aanleiding van gesprekken met de VNG is op verzoek van de Uniecommissie Waterketens en Emissies (CWE) onderzoek gedaan naar de consequenties van een mogelijke verschuiving van de bevoegdheden rond indirecte lozingen naar de waterschappen. Inzichtelijk is gemaakt wat er nodig is op het gebied van **vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)** als deze taak weer bij de waterschappen zou komen te liggen. Op basis van dit rapport heeft in de commissie Waterketens en Emissies (CWE) vervolgens het bestuurlijke gesprek plaatsgevonden. Naar aanleiding van dit gesprek heeft de VNG een Quick Scan indirecte lozingen laten uitvoeren. De uitkomsten vergen nader onderzoek en zullen in 2026 worden geagendeerd voor bestuurlijk overleg.

Overige resultaten

- Interbestuurlijke basisnotitie Weging waterbelang onder de Omgevingswet.
- Uitvoeringstoets en consultatiereactie Aanpassingswet Algemene wet bestuursrecht.
- Uiteenlopende consultatiereacties opgesteld met de waterschappen, o.a. rond het onderwerp alkalische hydrolyse, wijziging Omgevingsregeling plankosten, Wet op de defensiegereedheid, Cyberbeveiligingswet, Wet weerbaarheid kritieke entiteiten etc.
- Totstandkoming advies Universiteit Utrecht Rol en betekenis van de uitzonderingsbepalingen in de Europese verordening invasieve uitheemse soorten en de Kaderrichtlijn water voor de verdeling van taken en bevoegdheden bij de bestrijding van uitheemse rivierkreeften.
- Inbreng Toetsingskader waterkwaliteit in regionale wateren Stowa/Tauw.
- Inbreng versterking VTH-stelsel milieu in verband met m.n. indirecte lozingen.
- Inbreng wetgevingsproces naar aanleiding inbreukprocedure KRW door Europese Commissie.
- Ketenoverleg Wet stroomlijning keten voor derdenbeslag (o.a. intentieverklaring, bestuurlijk akkoord, advisering op wetsvoorstel en te bouwen routeervoorziening.
- Het organiseren van drie netwerkdagen voor juristen van waterschappen, waarin kennisuitwisseling over actuele onderwerpen centraal stond.
- Begeleiden van verschillende ambtelijke werkgroepen op het gebied van implementatie Omgevingswet waaronder het Projectbesluit en de vergunning eigen dienst.
- Deelnam expertgroep Herijking Boa-bestel georganiseerd door het ministerie van JenV,
- Deelname aan overleg met ministeries en koepels over de wijziging subsidieregeling voor de kosten van het opruimen van drugsafval.
- Voorbereiding statutenwijzigingen Unie van Waterschappen.

Rechtspositie bestuurders en bestuurdersverenigingen

De Unie ondersteunt de **verenigingen van algemeen en dagelijks bestuursleden van waterschappen** en is betrokken bij de kring voorzitters van waterschappen. Ook geeft de Unie advies en neemt zij standpunten in rondom de rechtspositie van bestuurders.

De Vereniging Waterschapsbestuurders behartigt de (rechtspositionele) belangen van de algemeen bestuurleden van de waterschappen en heeft tot doel om kennis en ervaring uit te wisselen en de verdere professionalisering van haar leden te ondersteunen. De Vereniging Belangenbehartiging Dagelijks Bestuurders van Waterschappen behartigt de (rechtspositionele) belangen van de dagelijks bestuursleden van de waterschappen en bevordert de uitwisseling van kennis en ervaringen. Beide verenigingen houden hun jaarlijkse algemene ledenvergadering tijdens het Waterschapscongres op de derde donderdag van juni. De Kring Voorzitters van Waterschappen zet in voor de (rechtspositionele) belangen van voorzitters van de waterschappen, het bevorderen en juist uitoefenen van het ambt en het versterken van de onderlinge collegialiteit.
Twee keer per jaar is er een gezamenlijk overleg van de voorzitters van de drie verenigingen met de voorzitter van het Uniebestuur.

In 2025 is het volgende opgepakt:

- De **integrale visie** rechtspositie politieke ambtsdragers zijn gescreend en geactualiseerd.
- De Unie heeft geadviseerd op het concept-herijkingsadvies ‘een gewaardeerd ambt’ van Ardpa.
- Er is meegewerkt aan de voorbereidingen voor het Wetsvoorstel overdracht pensioenen politieke ambtsdragers naar ABP.
- Onder leiding van het ministerie van IenW is meegewerkt aan het adviesrapport benoemingsprocedure voorzitter waterschap.

Stafbureau Bedrijfsvoering

Portefeuillehouder: Vincent Lokin (Bedrijfsvoering Unie)
MT-lid: Mark Tegelaar

In dit programma werkten ultimo 2025 12,4 fte en is er € 12.516.590 uitgegeven:

	Realisatie 2025	Begroting 2025
Afschrijvingslasten	*298.702*	*275.000*
Personeelslasten	*10.472.734*	*11.030.000*
Huisvestingslasten	*587.583*	*500.000*
Kantoor Brussel	*36.805*	*50.000*
Algemene lasten	*999.325*	*685.000*
Financiële baten en lasten	*-90.928*	*-610.000*
Kosten diensten en producten	*212.370*	*220.000*
Totaal	***12.516.590***	***12.150.000***

Personeel

Gedurende 2025 is het personeelsbestand van de Unie **gegroeid**. Vanuit de toekenning van de extra contributiebijdragen voor 2024 zijn, zoals aangekondigd in

de kadernota 2024, een aantal formatieplekken gerealiseerd en ingevuld. Inmiddels zijn eind 2025 92 fte in dienst van de Unie. Hieronder vindt u een overzicht van de verdeling van het personeel over de verschillende programma's:

Aantal fte	begroot 2025	realisatie eind 2025	realisatie eind 2024
Gemiddeld aantal fte	93,7	92,5	80,2
Moderne Overheid	17,3	17,9	13,8
Vereniging en Communicatie en BJZ	21,3	20,2	19,3
Waterkwaliteit, Duurzaamheid en Internationaal	19,7	19,8	17,7
Waterbeleid	14,8	15,9	11,8
Bedrijfsvoering	14,0	12,4	11,0
Directie	1,0	1,0	1,0
Blue Deal	5,6	5.3	5,6

Het personeelsbestand bevat daarnaast ook medewerkers van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NP-RES).

Algemene kosten

In 2025 is doorgezet met de transitie naar **de nieuwe werkplek**. Deze transitie is afgerond in het voorjaar en is noodzakelijk om in te spelen op de ontwikkelingen in de markt en te kunnen blijven voldoen aan eisen rondom **informatieveiligheid en privacy**.

Daarnaast heeft er een nieuwe Europese aanbesteding plaats gevonden door het Waterschapshuis voor onze Microsoft-licenties. Deze zijn helaas duurder geworden dan het vorige contract. Door deze twee ontwikkelingen is er een overschrijding van de afschrijvingslasten en algemene lasten te zien.

Uniepand

Onderhoud en verduurzaming van het Uniepand staan hoog op de agenda. Ons gebouw aan de Koningskade 40 heeft sinds 2023 energielabel A gekregen. Vanuit het Meerjarenonderhoudsplan zijn diverse onderhoudsstappen gezet.
In 2025 hebben we een grootschalige gevel renovatie laten plaatsvinden. Dit was nodig om dat de constructie bouwkundig niet meer veilig was. Op de begane grond zijn alle hardstenen gevelbeplating gedemonteerd, gereinigd en voorzien van een nieuw ophangsysteem. Daarnaast heeft er groot onderhoud door diverse schilderwerkzaamheden plaats gevonden.

Rente

De voornaamste reden van de overschrijding van de exploitatielasten zijn de tegenvallende rentebaten over 2025 door een lager rentepercentage dan verwacht. Voor 2026 zijn we daarom uitgegaan van een zeer voorzichtige rentebaten.

Projectenbureau

De Unie voert naast haar eigen administratie ook de administratie van drie andere onderdelen:

- Aparte entiteiten: dit betreft de administratie voor de Stichting NWB Fonds en het Schilthuisfonds. Hiervoor verzorgt de Unie de administratie.
- Exploitatieprojecten: dit zijn projecten die onder de vlag van de Unie worden uitgevoerd en waarvoor subsidie wordt ontvangen. De Unie is hierin als penvoerder verantwoordelijk en aansprakelijk voor de resultaten en bijbehorende administratie. De gemaakte kosten en ontvangen subsidies en overige opbrengsten verlopen dan ook via het resultaat van de Unie. Omdat de financiering van dergelijke projecten uit een subsidie komt, wordt ervoor gezorgd dat het jaarlijkse resultaat van de lopende projecten kostenneutraal binnen de administratie van de Unie wordt geboekt. Dit wordt gedaan door aan het einde van het jaar het nog te vorderen of vooruit ontvangen subsidiebedrag te bepalen en hiermee de kosten en opbrengsten van het project in balans te brengen. Kosten die niet binnen de subsidie vallen, zijn voor rekening van de Unie.
- Financieringsprojecten: dit zijn projecten waarbij de Unie uitsluitend een kassiersrol vervult. De Unie verricht hiervoor dus geen inhoudelijke werkzaamheden en de Unie is dan ook niet aansprakelijk voor tekorten in de exploitatie. Bijdragen voor deze projecten worden door de Unie ontvangen en de uitgaven voor deze projecten worden door de Unie betaald. Deze financieringsprojecten zijn resultaatneutraal en staan alleen op de balans van de Unie.

Aan het begin van 2025 zijn de exploitatieprojecten **Netwerk- en informatiesystemen (NIS II)** en **AWB uitvoeringstoets** afgerond. Dit betreft twee relatief kleine subsidieprojecten die liepen van begin 2024 tot eind 2024. De verantwoording is afgerond en afrekening heeft plaatsgevonden.
Het project rondom **Single Digital Gateway verordening**, waarbij de Unie samenwerkt met het Waterschapshuis, liep in eerste instantie ook tot eind 2024 en zou begin 2025 verantwoord moeten worden. Echter is er een verzoek ingediend om de subsidie voor één jaar te verlengen en dat is gehonoreerd door het betrokken ministerie.

Het meerjarige exploitatieproject **Nationaal Programma Regionale Energie Strategieën**, kortweg NPRES, zou in eerste instantie ook eind 2025 aflopen. Dit programma houdt echter pas eind 2026 op te bestaan en gaat dan vanaf 1 januari

2027 op in een nieuw te vormen entiteit: het Nationaal Programma Energiesysteem. De Unie zal voor 2026 nog penvoerder zijn van de subsidie voor het NPRES-programma, maar dit zal stoppen per 1 januari 2027 als de nieuwe entiteit is opgericht.

Daarnaast is er in 2025 een nieuw exploitatieproject gestart, namelijk dat voor de **Natuurherstelverordening (NHV).** De EU-Natuurherstelverordening is in 2024 in werking getreden, waarbij Nederland binnen drie jaar een definitief Natuurherstelplan moet indienen. Het ministerie van LVVN is verantwoordelijk en vraagt medeoverheden om hier samen te werken. Aan de Unie is gevraagd om onderzoek te doen naar de implementatie van de NHV op een manier die werkbaar is voor de waterschappen. De Unie ontvangt hiervoor een subsidie van 900.000 euro voor de periode van september 2025 tot september 2027 en heeft hiervoor onder andere drie beleidsmedewerkers aangetrokken.

Voor het subsidieproject **Omgevingswet Aan de Slag (2024-2025)** was 2025 het laatste jaar. In het begin van 2026 zal een verantwoording worden opgesteld en na vaststelling zal afrekening met het ministerie plaatsvinden.

Naast de hierboven genoemde projecten zijn er nog drie meerjarige subsidieprojecten die in 2025 liepen en die de komende jaren zullen doorlopen. Dit betreffen:

- Het internationale Blue Deal ontwikkelingsproject (2023 t/m 2030)
- Coördinatie van de COVID-bemonsteringen (jaarlijks, geen einddatum)
- Ondersteuningsprogramma Klimaatneutraliteit (2024 t/m 2027)

Naast exploitatieprojecten waarbij de Unie penvoerder is, voert de Unie ook de administratie voor enkele financieringsprojecten. Hierbij fungeert de Unie als kassier. De kosten voor deze projecten worden gedekt door bijdragen van waterschappen en enkele externe stakeholders. De Unie kende in 2025 de volgende financieringsprojecten, waarvan enkelen zijn afgerond:

- Bever- en muskusrattenbestrijding
- Stimuleringsbudget emissiebeperking glastuinbouw
- Gezamenlijke communicatie
- Diwanet
- EUWMA
- Robuust Plan Slibeindverwerking
- Bijdrage VWS voor bemonsteringskasten COVID19
- Waarderingskamer
- InfraTech
- Landelijke Waterschapsverkiezingen 2027

Voor een overzicht van de verschillende financieringsprojecten en bijbehorende uitgaven en ontvangen bijdragen verwijzen wij naar de toelichting op de

jaarrekening bij het onderdeel kortlopende schulden. Hierin wordt een overzicht gegeven van de lopende financieringsprojecten.

Ondertekening

Opgemaakt te Den Haag, 6 maart 2026

Algemeen directeur	Penningmeester
Meindert Smallenbroek	Floor Wissing-Kunst

Jaarrekening

Balans voor resultaatbestemming in €

Activa (bedragen in €)	31-12-2025	31-12-2024
Vaste activa:		
Materiële vaste activa	10.666.263	9.912.589
Gebouwen	9.675.000	9.000.000
Inventaris	219.987	158.143
Hardware	59.326	85.379
Software	4.033	10.083
Verbouwingen	707.916	658.983
Vlottende activa:		
Vlottende activa	17.224.871	16.635.906
Vorderingen	1.563.877	200.559
Overige vorderingen en overlopende activa	3.555.380	2.334.782
Liquide middelen	12.105.614	14.100.565
Totaal activa	**27.891.134**	**26.548.495**

Passiva (bedragen in €)	31-12-2025	31-12-2024
Eigen Vermogen	2.900.262	2.589.009
Overige reserve	274.474	322.230
Bestemmingsreserves	2.314.535	1.856.008
Exploitatiesaldo	311.253	410.771
Voorzieningen	278.480	261.446
Personele verplichtingen	278.480	261.446
Langlopende schulden	3.848.491	4.089.022
Langlopende geldlening	3.848.491	4.089.022
Kortlopende schulden	20.863.900	19.609.017
Financieringsprojecten	2.977.158	3.494.228
Crediteuren	3.006.985	1.310.423
Belastingen, premies sociale verzekeringen	1.314.956	564.890
Overige schulden en overlopende passiva	13.564.801	14.239.476
Totaal passiva	**27.891.134**	**26.548.494**

Staat van baten en lasten in €

Staat van baten en lasten	realisatie 2025	begroting 2025	realisatie 2024
Opbrengsten exploitatie	23.410.310	24.220.000	23.524.725
Contributies	13.833.499	13.833.500	13.301.498
Opbrengsten dienstverlening: Tijdschrift Waterkracht	150.003	150.000	145.005
Overige opbrengsten	815.117	486.500	673.135
Inkomsten projecten	8.399.654	9.000.000	9.002.428
Financiële baten	212.037	750.000	402.658
Bijzondere baten	620.344	0	458.527
Totaal baten	**24.030.654**	**24.220.000**	**23.983.253**
Exploitatielasten	12.728.627	12.900.000	12.092.953
Afschrijvingslasten	298.702	275.000	267.133
Personeelslasten	10.472.734	11.030.000	9.899.437
Huisvestingslasten	587.583	500.000	558.141
Kantoor Brussel	36.805	50.000	62.202
Algemene lasten	999.325	685.000	957.745
Financiële lasten	121.109	140.000	119.904
Kosten diensten en producten	212.370	220.000	228.391
Programmalasten	10.430.704	10.990.000	11.101.651
Account BJZ	43.249	40.000	70.888
Programma Waterkwaliteit, Duurzaamheid en Internationaal	402.424	450.000	348.751
Programma Moderne Overheid	429.111	500.000	584.475
Programma Vereniging en Communicatie	710.327	750.000	684.532
Programma Waterbeleid	235.315	250.000	292.904
Lasten projecten	8.610.277	9.000.000	9.120.100
	560.070	330.000	377.878
Bijdragen/contributies aan derden	298.735	250.000	320.997
Directie- en bestuurslasten	261.335	80.000	56.881
Bijzondere lasten	0	0	0
Totaal lasten	**23.719.401**	**24.220.000**	**23.572.482**
Resultaat voor bestemming	**311.253**	**0**	**410.771**

Voorstel Resultaatbestemming

Het resultaat voor resultaatbestemming 2025 bedraagt € 311.253 positief.

Verwerking voorgestelde mutaties resultaatbestemming 2024

In de voorgaande jaarrekening over 2024 is één mutatie voorgesteld, namelijk een dotatie van €458.527 aan de egalisatiereserve herwaardering pand. Deze dotatie vloeit rechtstreeks voort uit de jaarlijkse taxatie van het pand die wordt gedaan. Per eind 2024 resulteerde dat in een waardevermeerdering van hierboven genoemd bedrag. Met het vaststellen van de jaarrekening 2024 in de Ledenvergadering is deze mutatie akkoord bevonden en begin 2025 verwerkt.

Voorgestelde mutaties resultaatbestemming 2025

In 2025 zijn er diverse kosten gemaakt ten behoeve van de upgrade van ons kantoorpand. Zo is er schilderwerk uitgevoerd en zijn er nieuwe gevelplaten gemonteerd. Voor deze kosten is de bestemmingsreserve upgrade gebouw beschikbaar. Vanuit deze bestemmingsreserve, die een saldo per 31-12-2025 heeft van € 390.000, zouden wij een onttrekking willen voorstellen van €200.000 om deze gemaakte kosten te kunnen dekken.

Het tweede voorstel betreft een onttrekking uit de bestemmingsreserve Beleidstafel Wateroverlast. Deze reserve bevat een saldo van €75.000 en willen we voor hetzelfde bedrag onttrekken, omdat er in 2025 een tweetal inhuuropdrachten zijn geweest die gericht waren op dit thema.

Tot slot resteert er een voorgestelde dotatie aan de egalisatiereserve herwaardering pand ad €620.344 voor de waardevermeerdering als gevolg van de taxatie van het pand eind 2025. van het pand.

Verder zijn er geen voorgestelde mutaties voor resultaatbestemming.

Hieronder staat een overzicht aan van de voorgestelde mutaties:

Resultaatbestemming (bedragen in €)	realisatie 2025	begroting 2025	realisatie 2024
Voorgestelde mutaties bestemmingsreserves	345.344	0	458.527
Bestemmingsreserve upgrade gebouw	-200.000	0	0
Bestemmingsreserve WGC gelden	0	0	0
Bestemmingsreserve Modernisering Het Waterschap	0	0	0
Bestemmingsreserve Investering Climate Adaptation	0	0	0
Bestemmingsreserve 100-jarig jubileum UvW 2027	0	0	0
Bestemmingsreserve Digitalisering	0	0	0
Bestemmingsreserve Blue Deal	0	0	0
Bestemmingsreserve Aanpassing Belastingstelsel	0	0	0
Bestemmingsreserve Innovatie Waterketen	0	0	0
Egalisatiereserve herwaardering pand	620.344	0	458.527
Bestemmingsreserve risico's tijdelijk personeel	0	0	0
Bestemmingsreserve Beleidstafel Wateroverlast	-75.000	0	0
Resultaat voor resultaatbestemming	311.253	0	410.771
Resultaat na resultaatbestemming	**-34.091**	**0**	**-47.756**

Het resterende resultaat na bestemming bedraagt dan € 34.091 negatief en zal ten laste worden gebracht van de algemene reserve die daarmee zal uitkomen op een saldo van €240.383.

Kasstroomoverzicht in €

Kasstroomoverzicht	realisatie 2025	realisatie 2024
Resultaat voor financiële baten en lasten	220.325	128.016
Afschrijvingen en mutaties voorzieningen	-304.609	-348.269
Afschrijvingen op materiële vaste activa	298.702	267.133
Waarderingsmutatie materiële vaste activa	-620.344	-458.527
Onttrekking voorzieningen	0	-182.814
Dotatie/vrijval voorzieningen	17.034	25.940
Veranderingen in het werkkapitaal	-1.329.033	2.553.553
Vorderingen	-2.583.915	-71.935
Kortlopende schulden	1.254.882	2.625.487
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	**-1.413.318**	**2.333.300**
Ontvangen en betaalde rente	90.928	282.755
Ontvangen rente	212.037	402.658
Betaalde rente	-121.109	-119.904
Kasstroom uit operationele activiteiten	**-1.322.390**	**2.616.055**
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-432.031	-475.782
Investeringen in materiële vaste activa	-432.031	-475.782
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-240.531	-240.531
Aflossing langlopende schulden	-240.531	-240.531
Mutatie geldmiddelen	**-1.994.951**	**1.899.743**
Geldmiddelen per 31 december voorgaand jaar	14.100.565	12.200.822
Geldmiddelen per 31 december 2025	12.105.614	14.100.565
Mutatie geldmiddelen	**-1.994.951**	**1.899.743**

De afname van de geldmiddelen ten opzichte van voorgaand jaar is vrijwel volledig toe te wijzen aan de toename van de kortlopende schulden en toename van de vorderingen. De vorderingen zijn gestegen door een stijging in de nog te ontvangen subsidiegelden en door een openstaande vordering van ruim € 1 miljoen per 31-12-2025 inzake doorbelasting aan Rijkswaterstaat van het salaris van het personeel voor

het HWBP, welke begin 2026 is betaald. Daarnaast is de schuldpositie toegenomen door een hoger saldo aan openstaande crediteuren per 31-12-2025 en tevens een hoger saldo aan openstaande loonheffing en sociale verzekeringen. Tot slot hebben de teruglopende rentebaten vanwege lagere rentepercentages op banksaldi bijgedragen aan een lager resultaat voor financiële baten en lasten. Bij het opstellen van het kasstroomoverzicht is de indirecte methode gebruikt.

Toelichting op de Jaarrekening

Algemene toelichting

De Unie van Waterschappen is de vereniging van de Nederlandse waterschappen. Waterschappen zijn verantwoordelijk voor het beheer van waterkeringen, het regionale waterbeheer en het zuiveren van afvalwater. In totaal zijn er 21 waterschappen in Nederland.

De Unie van Waterschappen vertegenwoordigt de waterschappen in het nationale en internationale speelveld, behartigt de belangen van de waterschappen en stimuleert kennisuitwisseling en samenwerking.

Unie van Waterschappen is feitelijk en statutair gevestigd op Koningskade 40, 2596 AA te Den Haag, en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 40407706.

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de Unie zich gehouden aan de beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Unie van Waterschappen zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van of de moedermaatschappij van Unie van Waterschappen en nauwe verwanten zijn verbonden partijen. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Algemene grondslagen

Deze jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 Organisaties zonder winststreven. De jaarrekening is opgesteld in Euro (€).

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Vergelijkende cijfers
De vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar zijn, waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

Operationele leasing

Bij de leasecontracten ligt een groot deel van de voor- en nadelen, die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de Unie. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardemutaties die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardemutatie wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. Eventuele subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Onderhoudskosten worden als last in de staat van baten en lasten verwerkt in het jaar waarop ze betrekking hebben. Er wordt afgeschreven van het moment van ingebruikneming.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De Unie beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingsverlies wordt direct als last verwerkt in de winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vordering. De vorderingen hebben een looptijd van maximaal één jaar.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves bestaan uit het deel van het eigen vermogen dat het bestuur van de vereniging heeft afgezonderd, omdat daaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven dan gezien haar doelstelling zou zijn toegestaan.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te

wikkelen. Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

De voor het personeel geldende pensioenregelingen worden gefinancierd door afdrachten aan de pensioenuitvoerder. De verschuldigde premie wordt als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Wanneer de reeds betaalde premiebedragen de verschuldigde premie overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als overlopend actief voor zover sprake zal zijn van de terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies. Indien er, naast de verplichting voor periodieke pensioenpremies, een verplichting bestaat voor per balansdatum opgebouwde pensioenrechten (backserviceverplichtingen), wordt de verplichting in de balans opgenomen tegen de contante waarde.

Ultimo boekjaar waren er voor de vereniging geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betalingen van de jaarlijks aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie. De dekkingsgraad van pensioenuitvoerder per eind december 2025 was 123,5% ten opzichte van een vereiste van 110%. De stijgende rente leverde hier een bijdrage aan. De pensioenuitvoerder richt zich op verantwoord beleggen en het beperken van klimaatrisico's. Dit betekent dat pensioenuitvoerder beleggingsbeslissingen neemt die duurzaam en verantwoord zijn en tegelijkertijd het financiële rendement verzekeren.

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans. Bij het contant maken is 4% als disconteringsvoet gehanteerd.

Langlopende schulden

Opgenomen leningen en schulden worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Daar waar geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten, is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde. Schulden zijn gerangschikt onder de kortlopende schulden als deze binnen 12 maanden na balansdatum kunnen worden opgeëist en onder de langlopende schulden als dit niet het geval is.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd. De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht van het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde bestedingen komen of waarin de baten zijn gederfd dan wel het exploitatietekort zich heeft voorgedaan. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Kostentoerekening
Aan de programma's worden de directe kosten toegerekend. Personele en overige exploitatiekosten worden niet aan de programma's toegerekend. Aan projecten worden personele kosten, zonder opslag voor overhead, zoveel mogelijk rechtstreeks toegerekend. Waar rechtstreekse toerekening niet mogelijk is, vindt toerekening plaats op basis van tijdverantwoording.

Financiële instrumenten en risicobeheersing marktrisico

De Unie is hoofdzakelijk actief binnen Nederland. Eventuele buitenlandse transacties worden hoofdzakelijk verricht in euro's en er worden geen posities in vreemde valuta aangehouden. Hiermee is valutarisico beperkt. De Unie loopt een beperkt renterisico over de rentedragende vorderingen (banktegoeden) en langlopende hypotheeklening. Er worden geen financiële derivaten of renteswaps gecontracteerd om de risico's af te dekken. De Unie heeft geen significante concentraties van kredietrisico. Voor liquiditeitsrisico's is bij de NWB Bank een kredietfaciliteit ad € 2.000.000 beschikbaar.

Grondslagen voor het opstellen van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen op geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De waarde van de gerelateerde activa en leaseverplichting zijn in de toelichting van balansposten verantwoord.

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

Vaste Activa

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa kan als volgt worden weergegeven:

Verloopstaat materiële vaste activa	Boekwaarde 01-01-2025	Investeringen 2025	Afschrijving 2025	Herwaardering 2025	Boekwaarde 31-12-2025
Gebouwen en terreinen	9.000.000	184234,58	-129.579	620.344	9.675.000
Inventaris (inclusief kunst)	158.143	97.690	-35.846	0	219.987
Hardware	85.379	18.071	-44.124	0	59.326
Software	10.083	0	-6.050	0	4.033
Verbouwingen	658.983	132.036	-83.103	0	707.916
Totaal materiële vaste activa	9.912.589	432.031	-298.702	620.344	10.666.263

Er hebben zich dit jaar geen wijzigingen in de grondslagen voorgedaan. De afschrijvingstermijnen zijn eveneens niet gewijzigd en luiden als volgt:
Gebouwen: 50 jaar (2,00%)
Verbouwingen: 10 jaar (10,00%)
Inventaris: 7 jaar (14,29%)
Hard- en software: 3 jaar (33,33%)

Er heeft voor het Uniepand een taxatie per balansdatum plaatsgevonden om te bepalen wat een reële marktwaarde is. De marktwaarde van het pand is vastgesteld op € 9.675.000 en is daarmee gestegen ten opzichte van voorgaand jaar. Rekening houdend met de jaarlijkse afschrijving bedraagt de waardevermeerdering €620.344.

De waardevermeerdering als gevolg van de taxatie is verantwoord als bijzondere bate en wordt via de voorgestelde resultaatbestemming gedoteerd aan de egalisatiereserve herwaardering pand.

In onderstaand overzicht treft u de verloopstaat van de materiële vaste activa aan. Hierin worden de aanschafwaarden van de activa gepresenteerd inclusief de cumulatieve afschrijvingen, waardemutaties en de uiteindelijke boekwaarde per eind 2025.

Cumulatieve verloopstaat materiële vaste activa	Aanschaf waarde	Cumulatieve afschrijving	Waarde vermindering	Boekwaarde 31-12-2025
Gebouwen en terreinen	13.619.989	-3.057.682,00	-887.307	9.675.000
Inventaris (inclusief kunst)	1.557.549	-1.337.562	0	219.987
Hardware	711.577	-652.250	0	59.326
Software	220.130	-210.046	0	10.083
Verbouwingen	933.947	-226.030	0	707.916

Vlottende activa

Vorderingen

Vorderingen per	31-12-2025	31-12-2024
Waterschappen	250.287	18.804
Derden	1.313.590	181.755
Subtotaal	*1.563.877*	*200.559*
Af: voorziening oninbaarheid	0	0
Totaal vorderingen	1.563.877	200.559

Van de totale openstaande vordering is €1.705.800 niet ouder dan 30 dagen. Het saldo van openstaande vorderingen boven de 30 dagen bedraagt € 141.933 negatief. Dit negatieve saldo bevat een aantal creditnota's die eind 2025 zijn verstuurd richting de waterschappen ten behoeve van vergoeding voor de bestuursleden die in het Uniebestuur zitten. Deze worden in 2026 verrekend met de openstaande contributiefactuur. Er zijn geen indicaties voor oninbaarheid.

Overige vorderingen en overlopende activa

Overige vorderingen en overlopende activa per	31-12-2025	31-12-2024
Vooruitbetaalde en nog te ontvangen posten	3.537.168	2.331.666
Nog te factureren posten	11.676	3.330
Omzetbelasting	0	0
Variabele beloning conform CAO	6.536	-220
Totaal vorderingen en overlopende activa	3.555.380	2.334.776

De post Vooruitbetaalde en nog te ontvangen posten betreffen subsidie bedragen voor projecten waarbij de Unie de penvoerder is en waarvoor wel al kosten zijn gemaakt, maar die nog niet zijn gedeclareerd. Deze post is flink toegenomen ten opzichte van vorig jaar, omdat de subsidiabele lasten voor het project NPRES over het jaar 2025 (ruim €5.000.000) niet volledig worden bevoorschot (ca. €4.000.000) en de afrekening pas plaatsvindt na afronding van het project in het voorjaar van 2027. Hierdoor is de post Vooruitbetaalde en nog te ontvangen posten met ruim €1.000.000 toegenomen.

Liquide middelen

Liquide middelen per	31-12-2025	31-12-2024
Nederlandse Waterschapsbank	12.105.558	14.100.267
ING	0	248
Kas	56	51
Totaal liquide middelen	12.105.614	14.100.565

De bestedingsruimte bij de Nederlandse Waterschapsbank (NWB) is €2.000.000. Het totale banktegoed bij de Nederlandse Waterschapsbank bestaat uit 3 bankrekeningen met de volgende saldi per 31-12-2025: €20.809 voor het financieringsproject EUWMA, €5.110.095 voor het project Bluedeal en €6.974.654 voor de reguliere bankrekening van de Unie.

Eigen vermogen

Het verloop van het eigen vermogen laat zich als volgt weergeven.

Verloopstaat eigen vermogen	Stand per 1-1-2025	Mutaties bij	Mutaties af	Stand per 31-12-2025
Overige reserves	322.230	0	-47.756	274.474
Overige reserves	322.230	0	-47.756	274.474
Bestemmingsreserve	1.856.008	0	458.527	2.314.535
Upgrade gebouw	390.000	0	0	390.000
Bestemmingsreserve 100 jaar UvW 2027	100.000	0	0	100.000
Bluedeal	160.000	0	0	160.000
Bestemmingsreserve Aanpassing Belastingstelsel	177.855	0	0	177.855
Bestemmingsreserve Innovatie Waterketen	100.000	0	0	100.000
Egalisatiereserve herwaardering pand	803.153	0	458.527	1.261.680
Bestemmingsreserve risico tijdelijk personeel	50.000	0	0	50.000
Bestemmingsreserve Beleidstafel Wateroverlast	75.000	0	0	75.000
Exploitatiesaldo	410.771	311.253	-410.771	311.253
Resultaat voorgaand boekjaar 2024	410.771	0	-410.771	0
Resultaat huidig boekjaar 2025	0	311.253	0	311.253
Totaal eigen vermogen	2.589.009	311.253	0	2.900.262

In 2025 is de voorgestelde mutatie voor herwaardering van het pand geboekt. Verder zijn er geen mutaties geweest. Het resterende resultaat over 2024 na bestemming van € 47.756 is ten laste gebracht van de algemene reserve.

De overige reserves zijn vrij besteedbaar voor de organisatie.

Bestemmingsreserves

Voor alle bestemmingsreserves geldt dat het bestuur hierop een beperking heeft aangebracht.

Bestemmingsreserve upgrade gebouw

Deze reserve is gevormd voor toekomstige investeringen in verduurzaming van het pand.

Bestemmingsreserve Blue Deal

Deze reserve is gevormd ter dekking van een eventueel te kort bij Blue Deal activiteiten die voor rekening en risico zijn van de Unie.

Bestemmingsreserve Aanpassing Belastingstelsel

Deze reserve is gevormd voor de aanpassing van het Belastingstelsel.

Bestemmingsreserve Innovatie Waterketen

Deze reserve is gevormd voor verdere innovatie in de Waterketen.

Bestemmingsreserve risico tijdelijk personeel

Deze reserve is gevormd om onverwachtse kosten met betrekking tot de inhuur van personeel en de risico's daaromtrent op te vangen.

Bestemmingsreserve beleidstafel Wateroverlast

Deze reserve is gevormd voor toekomstige uitgaven welke voortvloeien uit de landelijk opgezette beleidstafel Wateroverlast naar aanleiding van de wateroverlast in zomer 2021 en waaraan de Unie deelneemt.

Egalisatiereserve herwaardering pand

Deze reserve is gevormd om mogelijke fluctuaties in de waardering van het pand op te vangen.

Voorzieningen

Verloopstaat voorzieningen	Stand per 1-1-2025	Dotatie 2025	Onttrekking 2025	Vrijval 2025	Stand per 31-12-2025
Jubileum	56.706	71	0	0	56.777
Reorganisatie & WW	204.740	24.907	0	-7.944	221.703
Totaal voorzieningen	261.446	24.978	0	-7.944	278.480

Voorziening jubileum

Dit betreft een voorziening voor mogelijke toekomstige jubileumuitkeringen. De jubileumvoorziening is gebaseerd op leeftijden en vertrekkansen van de medewerkers. Het saldo is toereikend.

Voorziening reorganisatie

Dit betreft een voorziening voor reorganisatie en WW-uitkering. Met betrekking tot de voorziening voor reorganisatie gaat het om de WW-kosten voor medewerkers die , boventallig zijn verklaard. De voorziening is gebaseerd op leeftijd en een traject van outplacement van de medewerkers. Per einde 2023 is een extra voorziening opgenomen voor deze medewerkers, omdat de Unie risicodragend is en daarmee naast de eerder voorziene kosten voor outplacement ook de kosten voor WW-uitkering tot aan de pensioengerechtigde leeftijd op zich dient te nemen. In 2024 en 2025 zijn deze kosten betaald waardoor de resterende voorziening voor dit gedeelte is afgenomen. Het saldo is toereikend.
Aanvullend is er een voorziening geboekt voor medewerkers die uit dienst zijn gegaan, maar nog geen andere baan hebben en geheel of gedeeltelijk nog WW ontvangen. Omdat de Unie ook hiervoor risicodragend is, is ook voor deze oud-medewerkers een voorziening opgenomen.

Langlopende schulden

Verloopstaat langlopende leningen	Stand per 1-1-2025	Opname 2025	Aflossing 2025	Stand per 31-12-2025
Nederlandse waterschapsbank N.V.	4.089.022	0	-240.531	3.848.491
Totaal langlopende schulden	4.089.022	0	-240.531	3.848.491

De lening o/g van € 6.013.269 is in 2017 aangegaan onder borgstelling van waterschappen. Het betreft een hypothecaire lening met gebouwen en terreinen als onderpand. De jaarlijkse aflossing bedraagt € 240.531 en is ingegaan op 2 mei 2018.

De overeengekomen rente ligt vast tot en met 2 mei 2042 en bedraagt 2,75% per jaar. In 2025 is niet extra afgelost of opgenomen.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden bestaan uit een aantal financieringsprojecten die hierna worden toegelicht.

Financieringsprojecten

Stand financieringsprojecten	Bestede kosten	Ontvangen termijnen	Vrijval	Stand per 31-12-2025	Stand per 31-12-2024
Bever- en Muskusrattenbestrijding	31.222.358	32.501.328		1.278.970	1.777.267
Open teelt en Veehouderij (OTV) stimuleringsbudget	2.927.250	2.927.250		0	0
Gezamenlijke communicatie	1.951.385	2.071.156		119.771	211.212
DIWAnet	511.478	642.224		130.747	153.651
EUWMA	85.867	106.423		20.556	21.697
Robuust Plan Slibeindverwerking	2.578.028	3.251.785		673.757	550.810
Bijdrage VWS bemonsteringskasten COVID 19	26.338.298	27.091.650		753.352	779.585
Waarderingskamer	4.446.573	4.446.579		6	6
Infratech	251.523	251.523		0	0
Totaal financieringsprojecten	70.312.759	73.289.917		2.977.158	3.494.228

De zogenaamde financieringsprojecten zijn of worden gefinancierd door derden met een specifiek doel waarbij de middelen bij de Unie worden beheerd. De projecten hebben niet de vorm van een subsidie of extern project en er ligt dan ook geen beschikking aan ten grondslag met daaruit voortvloeiende eisen en verplichtingen. Het risico dat er een eventuele overschrijding ten laste van de Unie komt is nihil, de Unie functioneert als kassier.

Het zijn over het algemeen bestaande en langlopende projecten. Jaarlijks wordt er een analyse gemaakt van deze projecten waar al een tijd geen mutaties meer op hebben plaats gevonden. Er zijn in 2025 geen nieuwe financieringsprojecten bijgekomen of afgelopen.

Crediteuren

Crediteuren per	31-12-2025	31-12-2024
Derden	1.766.653	1.125.210
Waterschappen	1.240.332	185.213
Totaal crediteuren	3.006.985	1.310.423

Belastingen, premies sociale verzekeringen en pensioenen

Belastingen, premies sociale verzekeringen en pensioenen per	31-12-2025	31-12-2024
Loonheffing	907.116	2.505
Sociale verzekeringen	194.174	0
Pensioenpremies	1.385	-6.623
Omzetbelasting	212.281	569.008
Totaal belastingen, premies sociale verzekeringen en pensioenen	1.314.957	564.890

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva per	31-12-2025	31-12-2024
Nog te betalen kosten	742.343	651.381
Vooruitgefactureerde of vooruitontvangen bedragen	1.150	3.675
Nog te besteden subsidies of projectgelden	12.287.915	13.037.443
Reservering vakantiedagen	533.393	546.978
Totaal overige schulden en overlopende passiva	13.564.801	14.239.476

De nog te betalen kosten bestaan uit facturen die nog gaan over 2025, maar die pas in 2026 zijn ontvangen en betaald. Daarnaast zijn een aantal facturen over 2025 nog niet in 2026 ontvangen. Voor deze nog niet ontvangen maar wel te verwachten facturen die over 2025 gaan is een voorziening opgenomen die hieronder valt.

De vooruitgefactureerde of vooruitontvangen bedragen betreffen de ontvangen waarborgsommen van de huurders.

De reservering vakantiedagen is licht afgenomen ten opzichte van 2024.

De nog te besteden subsidies of projectgelden zijn lager dan in 2024, maar nog steeds hoog. Dit komt met name doordat eind 2025 reeds het voorschot voor 2026 van ruim €5.000.000 voor het project NPRES is ontvangen. Hiervoor worden de kosten in 2026 gemaakt.

De subsidies worden in alle gevallen gefinancierd door overheidsorganisaties (centraal en decentraal) en koepelorganisaties. De daaraan gestelde voorwaarden zijn veelal inhoudelijk van aard en houden in dat er doorgaans 13 weken na afloop een inhoudelijke rapportage en verantwoording dient te worden gedaan, waarna de subsidie wordt vastgesteld. Zie ook overzicht projectlasten en -opbrengsten.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Niet in balans opgenomen verplichtingen	Kortlopend (< 1 jaar)	Langlopend (1 tot 5 jaar)	Totaal per 31-12-2025	Totaal per 31-12-2024
Leaseauto	11.001	30.252	41.253	52.254
Kopieerapparatuur	10.247	28.786	39.033	23.919
Hardware	43.811	0	43.811	43.811
Koffiemachines	24.868	49.737	74.605	107.763
Totaal niet in balans opgenomen verplichtingen			198.701	227.746

Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten

Baten

Baten	realisatie 2025	begroting 2025	realisatie 2024
Contributies	13.833.499	13.833.500	13.301.498
Opbrengsten dienstverlening: Tijdschrift Waterkracht	150.003	150.000	145.005
Overige opbrengsten	815.117	486.500	673.135
Inkomsten projecten	8.399.654	9.000.000	9.002.428
Financiële baten	212.037	750.000	402.658
Totaal baten	23.410.310	24.220.000	23.524.725

De opbrengsten zijn per saldo iets gedaald ten opzichte van voorgaand jaar. Dit komt ondanks de gestegen contributies door de lagere inkomsten van projecten (er is simpelweg minder subsidiegeld ontvangen in 2025) en door de dalende renteopbrengsten als gevolg van dalende rentepercentages op onze banksaldi. Daarentegen zijn er hogere overige opbrengsten. Dit komt met name door een naverrekening van servicekosten richting onze huurders over de afgelopen jaren, de BTW-suppletie waaruit nog een te ontvangen bedrag volgde en een aantal in voorgaande jaren geboekte voorziening waarvoor wij redelijkerwijs geen kosten meer verwachten.

Lasten

Lasten	realisatie 2025	begroting 2025	realisatie 2024
Exploitatielasten	12.728.627	12.900.000	12.092.953
Programmalasten	10.430.704	10.990.000	11.101.651
Overige beleidslasten	560.070	330.000	377.878
Subtotaal lasten reguliere bedrijfsvoering	23.719.401	24.220.000	23.572.482
Bijzondere baten en lasten	620.344	0	458.527
Totaal lasten	23.099.057	24.220.000	23.113.954

Exploitatielasten

Exploitatielasten	realisatie 2025	begroting 2025	realisatie 2024
Afschrijvingslasten	298.702	275.000	267.133
Personeelslasten	10.472.734	11.030.000	9.899.437
Huisvestingslasten	587.583	500.000	558.141
Kantoor Brussel	36.805	50.000	62.202
Algemene lasten	999.325	685.000	957.745
Financiële lasten	121.109	140.000	119.904
Kosten diensten en producten	212.370	220.000	228.391
Totaal exploitatielasten	12.728.627	12.900.000	12.092.953

De algemene lasten zijn in 2025 hoger uitgevallen dan begroot. De stijging van de algemene lasten komt met name zoals in het hoofdstuk Bedrijfsvoering beschreven door de gestegen kosten voor software-licenties, de migratie naar de nieuwe werkplek en de kosten rondom het voldoen aan informatieveiligheid en privacy. Daarnaast zijn de huisvestingslasten hoger dan begroot vanwege een aantal extra onderhoudswerkzaamheden aan het pand, zoals het schilderwerk. De personeelslasten zijn veel lager dan begroot. Dit komt door niet ingevulde vacatures gedurende 2025 die voortkomen uit de toekenning van de kadernota van 2024.

Personeelslasten

De personeelslasten zijn onder te verdelen in onderstaande posten.

Personeel	realisatie 2025	begroting 2025	realisatie 2024
Lonen en salarissen	13.755.160	15.000.000	12.644.841
Externe inzet	2.136.543	750.000	2.067.295
Doorbelaste salariskosten	-6.125.888	-5.300.000	-5.604.766
Overige personeelskosten	706.919	580.000	792.067
Totaal personeelslasten	10.472.734	11.030.000	9.899.437

Programmalasten

Programmalasten	realisatie 2025	begroting 2025	realisatie 2024
Account BJZ	43.249	40.000	70.888
Programma Waterkwaliteit, Duurzaamheid en Internationaal	402.424	450.000	348.751
Programma Moderne Overheid	429.111	500.000	584.475
Programma Vereniging en Communicatie	710.327	750.000	684.532
Programma Waterbeleid	235.315	250.000	292.904
Lasten projecten	8.610.277	9.000.000	9.120.100
Totaal programmalasten	10.430.704	10.990.000	11.101.651

De programmalasten liggen iets lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door de projectuitgaven waar tegenover een opbrengst staat. Zie hiervoor de volgende paragraaf. Exclusief de projectuitgaven liggen de programma-uitgaven ca. € 170.000 lager dan begroot. Hier is gedurende het jaar op bijgesteld en gestuurd. Halverwege het jaar bleek dat de rentebaten dermate tegen zouden vallen dat er aanvullende maatregelen nodig waren om een negatief resultaat niet verder te laten oplopen. In het hoofdstuk Resultaten per programma is een toelichting gegeven op de besteding van de middelen.

Projectlasten en -opbrengsten

De Unie treedt op als partij in diverse (gesubsidieerde) projecten en of samenwerkingen. Zowel in uitvoerende, dienstverlenende als penvoerende rol. Deze projecten dragen een risico met zich mee op bijvoorbeeld een overschrijding die voor rekening van de Unie komt of het niet voldoen aan gestelde (verantwoordings)eisen.

De verantwoording van deze projecten is als volgt. Elk project loopt resultaatneutraal door de jaarrekening van de Unie. Zodra een subsidie wordt toegekend, wordt het toegekende subsidiebedrag geboekt als bate. Per einde van het jaar wordt per project nagegaan wat de totale kosten voor dat jaar zijn geweest. Dit wordt vervolgens vergeleken met de voor dat project eventueel nog te ontvangen subsidie, zowel uit het betreffende jaar als uit eventuele voorgaande jaren. Als blijkt dat er in totaal voor het project dan nog een subsidie bedrag te vorderen is, dan wordt dat geboekt naar de balanspost nog te ontvangen subsidie. In geval er minder kosten zijn gemaakt dan ontvangen aan subsidievoorschot, dan betekent dit dat er terugbetaald dient te worden. Er wordt dan een boeking gemaakt naar de balanspost Vooruitontvangen subsidie. Mocht blijken dat een deel van gemaakte kosten niet subsidiabel wordt geacht, dan komt dit voor rekening van de Unie. Er is voor de nog lopende projecten geen verwachting dat er sprake gaat zijn van verlieslatende projecten waardoor eventuele werkzaamheden binnen deze projecten niet gedaan zouden kunnen worden. In onderstaande tabel worden de totale toekenningen over de gehele looptijd en de besteding in 2025 weergegeven. Hierbij wordt uitsluitend een financiële positie verantwoord en het zegt niet vanzelfsprekend iets over de

inhoudelijke voortgang van een project. Daarvoor is veelal in de beschikking opgenomen dat ofwel jaarlijks ofwel bij afronding en (eind)verantwoording tevens een accountantsverklaring moet worden overlegd.

Projectlasten en -opbrengsten	Toekenning	Loopt tot	Besteding in 2025	Besteed t/m 31-12-2025
Covid-Metingen	807.244	1-1-2026	146.763	340.018
SDG (Single Digital Gateway)	1.222.292	1-1-2026	80.701	645.668
Regionale Energie Strategieën (RES) Fase 4	22.331.247	1-1-2027	5.270.673	15.517.573
Omgevingswet	5.500.000	1-1-2026	416.966	4.819.304
Klimaatneutraliteit ondersteuningsprogramma	3.654.135	1-1-2028	1.008.323	1.644.381
Natuurherstelverordening (NHV)	900.000	1-9-2027	103.399	103.399
Landelijke Waterschapsverkiezingen	1.500.000	1-4-2027	44.020	44.020
Besteed Bluedeal programmabureau, Mali, Roemenië		31-12-2030	1.539.432	
Totaal projectlasten en -opbrengsten			8.610.277	23.114.363

De weergegeven toekenningen betreffen hier het totaal aan toegekende subsidiebedragen vanaf begin van het project tot en met het verslagleggingsjaar 2025. De subsidiebaten zijn ontvangen vanuit (semi) overheden. In beginsel is voor alle projecten sprake van 100% subsidiëring van gemaakte kosten. Uitzondering hierop is het project Blue Deal, waarvan de verdeling in lasten ongeveer 50%-50% is tussen de waterschappen en Rijksoverheid. Voor alle projecten moet de subsidie worden afgerekend.

Het project BlueDeal is een meerjarig project waarbij de Unie het programmabureau voert en tevens penvoerder is van momenteel twee partnerschappen, te weten: Roemenië en Mali. De 2de subsidiefase van het project is in 2023 ingegaan en loopt tot en met 2030. Per jaar wordt er €5.000.000 aan subsidie ontvangen die vervolgens verdeeld worden over de uitgaven van alle 17 partnerschappen en de uitgaven voor het programmabureau. Aan de partnerschappen wordt telkens per jaar een voorschot betaald. De afrekening met de partnerschappen volgt in het daarop volgende jaar na vaststelling van de verantwoording door het ministerie.

Hieronder treft u een overzicht aan van de gemaakte kosten binnen het BlueDeal project in 2025, de cumulatieve gemaakte kosten vanaf de start van fase II in 2023 en tot slot de totale gemaakte kosten binnen de 1ste fase van het project welke tot en met eind 2022 liep.

Bluedeal Projecten 2025:	Toekenning	Loopt tot	Realisatie in 2025	Realisatie t/m 2025
Bevoorschotting partnerschappen 2025			2.127.571	
Besteed programmabureau			1.021.351	
Eigen bijdrage programmabureau			-100.000	
Bijdragen derden programmabureau			-	
Besteed Bluedeal Roemenie			193.794	
Bijdragen derden Roemenie			-25.000	
Besteed Bluedeal Mali			324.287	
Bijdragen derden Mali			-118.600	
Rente-inkomsten Bluedeal			-99.885	
Totaal voorlopig besteed Bluedeal 2025*	5.000.000	31-12-2030	3.542.003	3.542.003
Bluedeal Projecten fase I t/m 2022	14.440.000	31-12-2022	0	13.122.283
Bluedeal Projecten fase II vanaf 2023	15.000.000	31-12-2030	5.093.682	11.057.370

* Het Bluedeal project voor 2025 is onderdeel van de gehele subsidiefase van 2023 t/m 2030. De volledige besteding voor het Bluedeal project over het jaar 2025 is nog niet bekend, omdat de totale kosten per partnerschap nog niet bekend zijn. Deze volgt medio 2026.

Overige beleidslasten

Overige beleidslasten	realisatie 2025	begroting 2025	realisatie 2024
Bijdragen/contributies aan derden	298.735	250.000	320.997
Directie- en bestuurslasten	261.335	80.000	56.881
Totaal overige beleidslasten	560.070	330.000	377.878

Op de overige beleidsuitgaven is een overbesteding gerealiseerd. Dit komt met name door een overschrijding van de post Directie-en bestuurslasten. Dit komt doordat er in 2025 voor het eerst sprake is van een vergoeding richting de waterschappen die een DB-lid leveren in het Uniebestuur. Deze vergoeding is conform het Rechtspositiebesluit politieke ambtsdragers en is besproken vastgesteld door de Ledenvergadering in 2023. De Unie betaalt hierin een vaste vergoeding per jaar inclusief vakantiegeld en eindejaarsuitkering naar rato van de 0,4 fte die DB-leden inzetbaar zijn voor hun werk binnen het Uniebestuur. Deze post was nog niet begroot ten tijde van het opstellen van de begroting 2025 en verklaart de gehele overschrijding.

Bijzondere baten en lasten

Bijzondere baten en lasten	realisatie 2025	begroting 2025	realisatie 2024
Bijzondere baten	620.344	0	458.527
Bijzondere lasten	0	0	0
Totaal bijzondere baten en lasten	620.344	0	458.527

De bijzondere baten en lasten omvatten uitsluitend de waardemutaties als gevolg van taxatie van het pand per einde van het jaar. Voor 2025 betreft dit een waardevermeerdering van €620.344.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (Semi)publieke sector

Tabel 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

WNT -verantwoording 2025 Unie van Waterschappen

De WNT is van toepassing op de Unie van Waterschappen.
Het voor de Unie van Waterschappen toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025. € 246.000
Dit betreft het Algemeen bezoldigingsmaximum.

1a. Bezoldiging topfunctionarissen

1.a Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2025 (Bedragen in €)	**M. Smallenbroek**
Functiegegevens	Algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	184.932
Beloningen betaalbaar op termjn	23.280
Subtotaal	*208.212*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0
Bezoldiging	208.212
Bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

Gegevens 2024

Tabel 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

WNT -verantwoording 2024 Unie van Waterschappen

De WNT is van toepassing op de Unie van Waterschappen.
Het voor de Unie van Waterschappen toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024. € 233.000
Dit betreft het Algemeen bezoldigingsmaximum.

1a. Bezoldiging topfunctionarissen

1.a Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2024 (Bedragen in €)	**M. Smallenbroek**
Functiegegevens	Algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	176.550
Beloningen betaalbaar op termijn	23.347
Subtotaal	*199.897*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0
Bezoldiging	199.897
Bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

Tabel 1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van €2.100 of minder

WNT -verantwoording 2025 Unie van Waterschappen
1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Naam	Functie	Indiensttreding	Uitdienst	Organisatie
J. Haan	Voorzitter	1-1-2025		Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden
V. Lokin	Penningmeester	1-4-2022		Waterschap de Dommel
S. Mager	Bestuurder	11-10-2019		Waterschap Amstel, Gooi en Vecht
E. den Hertog	Bestuurder	6-10-2023		Waterschap Vallei en Veluwe
L. Kroon	Bestuurder	17-12-2021		Wetterskip Fryslan
A. van Velde	Bestuurder	11-4-2025	12-11-2025	Waterschap Noorderzijlvest

Tabellen 1b, 1c, 1e, 1f, 1g en 2: deze categorieën waren over 2025 niet van toepassing.
Tabel 3: Naast de hierboven genoemde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Bijlage 1: controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De jaarrekening is gecontroleerd door Publiek belang accountants; Zij zijn voornemens om een goedkeurende controleverklaring te verstrekken. Dit vindt plaats na ondertekening van de jaarrekening door de penningmeester.

Statutaire bepaling inzake resultaatbestemming:
Ingevolge artikel 34 van de statuten staat het resultaat ter beschikking van de Algemene Ledenvergadering.